СВАБОДА

№45 29 лістапада — 5 сьнежня 1994 г.

Кошт 80 рублёў

ГОД ЗАСНАВАНЬНЯ 1902
ВЫХОДЗІЦЬ З 1990

Галоўны рэдактар
Ігар ГЕРМЯНЧУК

Заснавальнік Павал ЖУК

Выдавец
«Газэта СВАБОДА», Ltd.

Наклад 50 000

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220088, Менск,
вул.Іванаўская, 56

Тэл. 36-24-41

Прэзыдэнт дае „задні ход“

Лукашэнка спрабуе рэабілітавацць сябе ў вачох МВФ

Прэзыдэнт чытае СВАБОДУ, але, на жаль, не заўсёды прыслухоўваецца да парадаў нашай газэты.

Папулісцкія гульні Аляксандра Лукашэнкі завяршыліся тым, што Міжнародны валютны фонд адмовіўся пакуль супрацоўнічаць зь цяперашнімі беларускімі ўладамі. На гэтае рашэньне МВФ паўплываў указ прэзыдэнта аб зьніжэньні коштаў на некаторыя прадукты.

Рэч нават ня ў тым, што Беларусь не атрымае ад МВФ заплянаваных крэдытаў, якія маглі нам даць ужо напрыканцы гэтага году і ў пачатку наступнага. Калі ад краіны адварочваецца такая аўтарытэтная фінансавая арганізацыя, то заходнія інвэстары разумеюць гэта адназначна: у гэтую дзяржаву пакуль ня варта ісьці рабіць бізнэс.

На адмову МВФ сп.Лукашэнка спачатку адрэагаваў у сваім традыцыйным стылі. На сустрэчы з прафсаюзьнікамі ён пракамэнтаваў гэта так: «Запад попытался топнуть ногой и потрясти кулаком президенту», з прычыны чаго Лукашэнка нагадвае, што Беларусь «суверенная не только к Востоку, но и по отношению к Западу». Аднак ужо праз некалькі дзён Лукашэнка мусіў перадаць у прэсу сваю заяву, у якой запэўнівае, што праграма рынкавых рэформаў будзе няўхільна выконвацца. Заява адрасаваная нібыта грамадзкасьці краіны, аднак кожны дасьведчаны чалавек зразумее, што прэзыдэнт гэткім чынам спрабуе рэабілітавацць сябе ў вачох Міжнароднага валютнага фонду.

Пятро ПАНКРАТОВІЧ

На здымку: А.Лукашэнка ў прэс-цэнтры сярод журналістаў

Лукашэнка паехаў рабіць „вэртыкаль“

Сёньня, 29 лістапада, у Віцебску павінна адбыцца сэсія абласнога Савету.

Прэзыдэнт Лукашэнка выехаў у Віцебск учора ўвечары. На сэсіі ён запрапануе свайго кандыдата на пасаду старшыні аблвыканкаму. Гэтым «шчасьлiўчыкам», паводле нашых зьвестак, зьяўляецца цяперашні намесьнік старшыні аблвыканкаму па сельскай гаспадарцы 45-гадовы Уладзімер Андрэйчанка, дэпутат Вярхоўнага Савету. Ён скончыў сельскагаспадарчы інстытут, Вышэйшую партыйную школу і прайшоў звычайны партыйную кар'еру, даслужыўшыся ў свой час да першага сакратара райкаму.

У гэты ж дзень у Віцебску адбудзецца сэсія гарадзкога савету.

У сераду А.Лукашэнка паедзе на сэсію ў Магілёў, а ў чацьвер будзе ў Гомлі.

Дарэчы, на мінулым тыдні, калі наш карэспандэнт ехаў на Магілёў, перад мастом за г.Беразіно яго амаль на гадзіну затрымала ДАІ — увесь мост быў застаўлены грузавікамі зь пяском. Паводле словаў інспэктара, гэткім чынам правяралася трываласьць маста, каб раптам чаго не здарылася, калі будзе ехаць прэзыдэнцкая кавалькада лімузынаў.

Іван СІДАР

Маскве не падабаецца дзейнасьць БЗВ

Як заявіў карэспандэнту СВАБОДЫ лідар Беларускага згуртаваньня вайскоўцаў Мікола Статкевіч, вайсковая контрвыведка КДБ Беларусі актыўна працуе супраць БЗВ.

Мікола Статкевіч сказаў, што гэта не было для яго неспадзяванасьцю, аднак нядаўна ён меў размову з «адным супрацоўнікам контрвыведкі», які паведаміў яму такое: «Беларускія афіцэры контрвыведкі ня хочуць працаваць супраць БЗВ, але супраць вашай арганізацыі працуе расейская выведка, якая кіруе намі».

Паводле зьвестак БЗВ, у структурах вайсковай контрвыведкі 80% кіруючых пасадаў займаюць людзі небеларускага паходжаньня.

А.К.

Садоўскі вяртаецца дамоў

Учора, 28 лістапада, прэзыдэнт Лукашэнка падпісаў указ аб адкліканьні Пятра Садоўскага з пасады пасла Беларусі ў Нямеччыне.

У прэзыдэнцкай прэс-службе пацьвердзілі гэтую інфармацыю. Новы амбасадар будзе прызначаны пазьней.

М.Г.

Урад будзе думаць, як вяртаць даўгі

30 лістапада ў Доме ўраду адбудзецца паседжаньне валютна-крэдытовай камісіі Кабінэту міністраў.

Будзе абмяркоўвацца пытаньне «Аб крытычнай сытуацыі з пагашэньнем замежных крэдытаў». У падрыхтаваных да паседжаньня дакумантах фігуруе наступная лічба: на 1 лістапада Беларусь мае запазычанасьць у 1 млрд. 211 млн. даляраў ЗША. Прыкладна палову гэтай сумы наша краіна завінавацілася Расеі.

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

Акадэмія навук склала сьпіс таленавітых людзей

Як высьветлілася, кіраўнікі беларускай Акадэміі Навук даўно выканалі даручэньне прэзыдэнта і склалі сьпіс таленавітых людзей краіны.

Праўда, падчас тэлефоннай размовы намесьнік галоўнага вучонага сакратара АН Уладзімер Хрыпач патлумачыў, што ў працэсе працы над выкананьнем прэзыдэнцкага заданьня супрацоўнікі акадэміі зрабілі выснову аб неабходнасьці зьмены назову дакумента. На іхную думку, ён павінен называцца сьпісам выдатных людзей навукі. У сьпіс занесьлі імёны больш як ста навукоўцаў. Дарэчы, кіраўніцтва Акадэміі зь вялікай адказнасьцю паставілася да даручэньня прэзыдэнта — кандыдаты ў «таленавітыя людзі» старанна абмяркоўваліся ў акадэмічных інстытутах. Акрамя сваіх, акадэмічных, Прэзыдыюм Акадэміі Навук знайшоў і занёс у сьпіс выбітных навукоўцаў — супрацоўнікаў галіновых ВНУ і нават «таленавітых самародкаў з народу».

Аднак прэзыдэнт пакуль не ацаніў працы добрасумленных кіраўнікоў Акадэміі і, магчыма, папросту засунуў сьпіс далёка ў шуфляду. Супрацоўнікі АН да гэтага часу ня могуць зразумець, чаму прэзыдэнт даў ім гэткае дзіўнае заданьне ды яшчэ ў такой ультыматыўнай форме. Нагадаем, што сёлета ў верасьні, выступаючы на Асамблеі дзелавых колаў Беларусі, Аляксандар Лукашэнка паабяцаў асабіста пазнаёміцца са сьпісам і прыгразіў, што ў выпадку нядобрасумленнага выкананьня даручэньня «прэзыдэнту Акадэміі Навук Леаніду Сушчэню мейсца ў гэтай краіне ня будзе».

Дарэчы, падчас передвыбарчай прэзыдэнцкай кампаніі Леанід Сушчэня не прадаставіў Аляксандру Лукашэнку канфэрэнц-залю Акадэміі Навук для сустрэчы з выбаршчыкамі.

СІМ

Зьезд нацыяналістаў разагнала міліцыя стар.2

Казлоўскі правёў дома прэс-канфэрэнцыю стар.2

Як адзначалі ўгодкі Слуцкага паўстаньня стар.3

Генэралы напісалі ліст прэзыдэнту стар.4

Зьезд нацыяналістаў разагнала міліцыя

Чатырох чалавек пасадзілі за краты

26 лістапада ў Віцебску меўся адбыцца Першы зьезд беларускіх нацыяналістаў, але міліцыя сілаю разагнала ягоных удзельнікаў.

У суботу ў 11.30 у галерэі мясцовага мастака Алеся Пушкіна, дзе меркавалася правесьці зьезд, сабралася каля 50 дэлегатаў. Не пасьпеў кіраўнік менскай арганізацыі «Правы рэванш» Славамір Адамовіч паведаміць пра адкрыцьцё зьезду, як зьявіўся першы няпрошаны госьць — намесьнік начальніка Кастрычніцкага райддзелу міліцыі Віцебска падпалкоўнік Тапуноў. Ён заявіў, што ў міліцыю нібыта паступіў ананімны званок і невядомы паінфармаваў, што гэты будынак замініраваны. З гэтай прычыны падпалкоўнік папрасіў удзельнікаў зьезду тэрмінова пакінуць памяшканьне. Дэлегаты катэгарычна адмовіліся гэта зрабіць і заявілі, што «гатовыя ўзарвацца разам з галерэяй». «У такім разе мы будзем вымушаныя выводзіць вас сілай», — прыгразіў начальнік Кастрычніцкага РАУС палкоўнік Ільніцкі, які таксама зьявіўся ў галерэі.

Выштурхоўваючы людзей з памяшканьня, міліцыянты не цырымоніліся. Старшыню мясцовай Рады БНФ Ул.Плешчанку, напрыклад, павалілі на падлогу і некалькі разоў добра ўдарылі нагамі.

«З-пад мяне міліцыянты выбілі табурэт, схапілі за вопратку і пацягнулі да выхаду, — кажа рэдактар віцебскай газэты «Выбар» Барыс Хамайда. — Пакуль спускалі мяне з трэцяга паверху на першы, то тры разы праверылі кейс і двойчы абшуквалі. Абшуквалі амаль усіх прысутных».

Да самага вечару ў будынак нікога не пускалі. Сапёры абсьледвалі памяшканьні, але ніякай міны, вядома ж, не знайшлі. Затое кіраўнікоў Віцебскай Рады БНФ Ул.Плешчанку і Ю.Карпава затрымалі і адвезлі ў міліцэйскі пастарунак. Запыт дэпутатаў абласнога і гарадзкога саветаў, у якім яны патрабавалі, каб ім далі магчымасьць сустрэцца з затрыманымі, міліцыя праігнаравала. У той жа дзень адбыўся суд. Плешчанку аштрафавалі на 300 рублёў, а Карпаву прысудзілі 3-е сутак арышту.

У нядзелю, 27 лістапада, у адпаведнасьці з праграмай зьезду ў 15 гадзін каля помніка Ул.Караткевічу дэлегаты сабраліся на мітынг. Пасьля выступаў С.Адамовіча і А.Пушкіна прысутныя ўсклалі кветкі да помніка пісьменьніку. Потым удзельнікі мітынгу разгарнулі дзяржаўныя сьцягі, запалілі паходні і зьбіраліся пайсьці калёнаю да плошчы Свабоды. Але тут зьявіўся маёр міліцыі, які заявіў, што гэтае шэсьце не санкцыянаванае ўладамі, і загадаў усім разысьціся. Аднак ніхто разыходзіцца не зьбіраўся. Міліцыянты скруцілі рукі Пушкіну і Адамовічу, папіхвалі іх у машыны і некуды павезьлі. Астатнім міліцыя не перашкаджала прайсьці па ходніку да плошчы Свабоды. Па ўсім шляху стаялі міліцыянты. На плошчы Свабоды ў прадстаўніка Нацыянальна-дэмакратычнай партыі Беларусі Алеся Мудрычэнкі ахоўнікі парадку вырвалі з рук дзяржаўны сьцяг, а яго самога забралі ў пастарунак.

У гэты ж дзень позна ўвечары адбыўся суд над арганізатарамі зьезду. А.Пушкіна арыштавалі на 15-ць сутак, А.Рамашэўскага — на 10-ць, С.Адамовіча — на 3-е сутак. А.Мудрычэнку прысудзілі 300 рублёў штрафу.

Пацярпелі таксама некаторыя журналісты. У аднаго менскага карэспандэнта двое мужчын у цывільным забралі відэакамэру, дасталі касэту і растапталі яе.

Пушкін, Адамовіч, Рамашэўскі і Карпаў адбываюць пакараньне ў Віцебскім сьледчым ізалятары.

Яўген АЛАДКА

Пазьняка віталі землякі

Шматлюднымі былі сустрэчы дэпутатаў Апазыцыі Зянона Пазьняка, Лявона Баршчэўскага і Сяргея Навумчыка з выбаршчыкамі ў Івейскім раёне.

Апрача Іўя, дэпутаты за два выходныя дні пабывалі ў васьмі вёсках. У выніку гэтых візытаў колькасьць сяброў БНФ у Івейскім раёне павялічылася больш як у два разы. Суполкі Народнага Фронту створаныя ў 10-ці сельскіх саветах.

М.Г.

Штаб ТБМ — у Рыжкавічах

Учора, 28 лістапада, у Шклове была створаная раённая арганізацыя Таварыства беларускай мовы.

Мясцовыя ўлады ўсяляк прациваліся гэтаму, не даючы дазволу на арэнду памяшканьня для правядзеньня ўстаноўчай канфэрэнцыі. Толькі пасьля ўмяшаньня менскага кіраўніцтва ТБМ улады перасталі чыніць перашкоды.

На канфэрэнцыю запрасілі жонку прэзыдэнта Галіну Лукашэнка, і яна пагадзілася ўдзельнічаць. Аднак па невядомых прычынах на сходзе яе не было.

Шклоўскую арганізацыю ТБМ узначаліла карэспандэнтка раённай газэты «Ударны фронт» Вольга Паўлава, якая, дарэчы, жыве ў прэзыдэнцкай вёсцы Рыжкавічы.

Іван СІДАР

«Шлях» выходзіць на дарогу

На мінулым тыдні ў Берасьці убачыў сьвет першы нумар газэты «Шлях». Яна выходзіць па-беларуску.

Рэгіянальнае выданьне супольна заснавалі дэмакратычныя арганізацыі Берасьцейшчыны. Праз фінансавыя цяжкасьці газэта пакуль будзе друкавацца адзін раз на месяц. У пэрспэктыве плянуецца наладзіць штотыднёвы выпуск «Шляху».

В.В.

Талачынскі мартыралёг

Узьвесьці ў Талачыне помнік ахвярам сталінскіх рэпрэсіяў прапанаваў старшыня тамтэйшай Рады БНФ, былы паліткатаржанін Анатоль Рылько.

Разам зь іншымі сябрамі Рады ён ужо высьветліў дзясяткі імёнаў землякоў, зьнішчаных у часе барацьбы з «нацыяналізмам», калектывізацыі, індустрыялізацыі і паляваньня на «ворагаў народа». Помнік будзе ўстаноўлены на добраахвотныя ахвяраваньні.

Леў КАМЕНСКІ
БелаПАН

Ліст у рэдакцыю

Музэй прапагандысцкага абсюрду

Паважаная рэдакцыя!

Кожны панядзелак увечары Беларускае радыё прапануе сваім слухачам перадачу «Пазіцыя», якую вядзе Яўген Багадзяж.

Здавалася б, што ў гэтай перадачы, адпаведна ейнай назве, павінны былі б сустракацца, выказваць ды адстойваць свае пазыцыі людзі разнастайных пунктаў погляду, прадстаўнікі розных палітычных партыяў, сілаў і г.д.

Але дастаткова два, тры разы паслухаць гэтую перадачу — і стане зразумела, што «Пазіцыя» — гэта пазаўчорашні дзень бальшавіцкай прапаганды, гэта пазыцыя закасьцянелага камуніста Багадзяжа ды ягоных радыёначальнікаў, гэта трыбуна ворагаў незалежнай Беларусі, ворагаў нашага адраджэньня. Гэтая прапаганда вядзецца настолькі адкрыта і непрыхавана, наколькі і прымітыўна.

Праўда, на перадапошнія дзьве перадачы, мабыць, для наданьня ім большай аўтарытэтнасьці, быў запрошаны доктар навук прафэсар Акулаў. (Дарэчы, ці ня дзіўна, што дзьве перадачы запар аддаюць той самай асобе?) Але, мне здаецца, і прафэсар выклаў сваю «пазыцыю» без прафэсарскай упакоўкі. З салдацкаю просталінейнасьцю ён палохаў нас, беларусаў, усімі зямнымі бедамі ды нябеснымі карамі, калі мы ня станем на калені ды не пакаемся перад Расеяй за вялікія нашы грахі — за нашую незалежнасьць, за Віскулі, за чарнаморска-балтыцкі калектар, за БНФ... Гнеўны маналёг прафэсара раз-пораз перапыняў для ўхваленьня сп.Багадзяж. Дзіва што, аднадумцы!

Ды наагул, хіба ж можна чакаць ад чужынцаў спагады да нашага нацыянальнага адраджэньня?

Я хацеў бы параіць чытачам газэты знайсьці колькі хвілінаў часу ды паслухаць згаданую перадачу — гэта музэй сапраўднага прапагандысцкага абсюрду.

І.МАЛЫШКА
г.Слуцак

Казлоўскі абяцае: „загавору ня будзе, але генэралы маўчаць не зьбіраюцца“

Учора, 28 лістапада, былы міністар абароны Павел Казлоўскі на сваёй кватэры правёў прэс-канфэрэнцыю.

Пры філіжанцы кавы Павел Паўлавіч — у вайсковай форме і пры пагонах генэрал-палкоўніка — вырашыў «пагаварыць з прэсай аб дзеяньнях цяперашніх уладаў», якія, на ягоную думку, займаюцца «хлусьнёй, паклёпамі і беззаконьнем».

Павел Казлоўскі праводзіць прэс-канфэрэнцыю ў сваёй кватэры

П.Казлоўскі лічыць, што ў выніку такой палітыкі Беларусь можа ператварыцца ў паліцэйскую дзяржаву. «На першым мейсцы ў цяперашніх высокіх чыноўнікаў прэзыдэнцкай каманды стаяць не інтарэсы грамадзтва і чалавека, ня іхныя правы і законнасьць, а вар'яцкае імкненьне як мага вышэй узьнесьці «усенародна» абранага чалавека. Менавіта гэтым займаюцца «былыя прапаршчыкі, зампаліт батальёну» з атачэньня Лукашэнкі, — сказаў П.Казлоўскі.

Самога Лукашэнку генэрал ахарактарызаваў як чалавека, «які ня мае жыцьцёвага вопыту, пэўнай адукацыі і ўнутраных маральных тармазоў...» Казлоўскі па-армейску прама паставіў пытаньне: «Ці можа быць лідарам нацыі чалавек, які ашукваў і ашуквае яе?» І сам адказаў, што «такі чалавек лідарам нацыі быць ня можа і не павінен быць».

Блізкіх паплечнікаў Лукашэнкі генэрал назваў «дробнымі злодзеямі», а цяперашні міністар абароны Кастэнка, на думку Казлоўскага, зьяўляецца ўсяго толькі «марыянэткаю ў руках прэзыдэнцкай каманды».

Былы міністар абароны вельмі абураўся, што па-ранейшаму ў Савецкім судзе Менску адкладваецца разгляд ягонае позвы ў дачыненьні да грамадзяніна Лукашэнкі. Ён паведаміў, што зьбірецца таксама зьвярнуцца да Генэральнага пракурора з заявай, каб той распачаў крымінальную справу супраць дзяржсакратара В.Шэймана і галоўнага прэзыдэнцкага кантралёра В.Далгалёва за паклёп. Акрамя таго, адстаўны генэрал разам са сваімі былымі намесьнікамі будзе прасіць Вярхоўны Савет правесьці «парляманцкія слуханьні аб стане справаў у цяперашняй арміі». На ягоную думку, калі не спыніць «разбуральную дзейнасьць» сёньняшніх уладаў, «то праз паўгода беларускага войска ня будзе».

Генэрал таксама паказаў рапарт свайго сына лейтэнанта Андрэя Казлоўскага, які зьбіраецца звольніцца з войска. У рапарце Казлоўскі-малодшы напісаў: «Не хачу служыць у войску, дзе пануе беззаконьне, хлусьня і дзе спрабуюць зганьбаваць майго бацьку».

Віктар ВАЛАДАШЧУК

У Менску — новы лідар Грамады

У мінулую суботу адбылася справаздачна-выбарчая канфэрэнцыя Менскай гарадзкой арганізацыі БСДГ.

Яна цяпер налічвае 9 раённых філіяў у сталіцы, якія аб'ядноўваюць 200 сяброў партыі, а таксама больш за 500 актыўных прыхільнікаў Грамады. Старшынём менскай арганізацыі БСДГ абраны Міхась Чарняўскі — загадчык аддзелу археалёгіі Інстытуту гісторыі АН Беларусі. Сп.Чарняўскі стаяў каля вытокаў Народнага Фронту, уваходзіў у склад аргкамітэту БНФ.

І.С.

У селяніна забіраюць вілы з рук

Беспрацоўе патроху пачынае адчувацца і на вёсцы.

Да прыкладу, на ўліку Слонімскай біржы працы цяпер 66 жыхароў раёну, зь іх 17 чалавек атрымліваюць дапамогу па беспрацоўі. Па прагнозах спэцыялістаў цэнтру занятасьці, у наступным годзе колькасьць сялянаў, якім спатрэбіцца такая дапамога, узрасьце ў 5—6 разоў.

Яўген АЛАДКА

У гонар слуцкіх паўстанцаў

У суботу, 26 лістапада, у мястэчку Грозаў, якое належыць цяпер да Капыльскага раёну, адбылося ўшанаваньне памяці палеглых герояў Слуцкага антыбальшавіцкага паўстаньня.

Грозаўскі полк абаронцаў Беларускай Народнай Рэспублікі, які быў сфармаваны ў гэтым мястэчку, прыняў першы бой з бальшавікамі акурат 74 гады таму — 27 лістапада 1920 г. Беларускія атрады выгналі камуністаў са Слуцку і вызвалілі з-пад савецкага кантролю шмат вёсак. Паводле сьведчаньняў гісторыкаў, у Слуцкім збройным чыне ўдзельнічала каля 10 тысячаў чалавек. Але сілы бальшавікоў былі большымі і лепш узброенымі, і таму пасьля пяці тыдняў змаганьня паўстанцы пачалі адыходзіць на захад. «Лёс іх быў розны: некаторыя засталіся ў Польшчы, некаторыя трапілі ў Францыю, а многія апынуліся ў Злучаных Штатах», — піша дасьледчык Вітаўт Кіпель.

Газэта СВАБОДА была першым у цяперашняй Беларусі выданьнем, якое чатыры гады таму апублікавала праўдзівы гістарычны нарыс пра Слуцкае паўстаненьне. І хоць падзеі таго часу пакуль не атрымалі належнага асьвятленьня ў акадэмічнай гісторыі і школьных падручніках, праўда патроху прабівае дарогу. Няма сумневу, што надыдзе час, калі ўгодкі Слуцкага паўстаньня будуць адзначацца афіцыйна. Усё ў рэшце рэшт стане на свае мейсцы.

Было прыемна бачыць, што на ўрачыстасьць у Грозаве прыйшло шмат дзетак, якія трымалі бел-чырвона-белыя сьцяжкі. У цэнтры мястэчка быў установлены шасьціканцовы вайсковы крыж з надпісам «У гонар палеглых герояў антыбальшавіцкага паўстаньня», які асьвяціў праваслаўны сьвятар айцец Віктар зь Івянца ***(гл. здымак)***. Пасьля кароткага мітынгу ў Грозаве менская дэлегацыя сяброў БНФ і іншых дэмакратычных арганізацыяў наведала мястэчка Семежава, дзе яшчэ два гады таму БНФ паставіў памятны крыж. Тут мясцовыя ўлады падрыхтаваліся да сустрэчы належным чынам: на пляцы стаяла шарэнга міліцыянтаў (6—7 чалавек). Аднак пасьля таго, як іх запрасілі на мітынг, яны чамусьці разьехаліся.

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

Усё было прыстойна, толькі бацюшка ўцёк

Урачыстая вечарына з нагоды 74-х угодкаў Слуцкага паўстаньня адбылася ў мінулую суботу ў Салігорску.

Яе наладзілі Незалежны прафсаюз гарнякоў і Беларускае згуртаваньне вайскоўцаў. У палацы культуры, дзе праходзіла ўрачыстасьць, сьпявалі менскія барды Алег Атаманаў і Кастусь Геращчанка, выступілі мясцовы хор «Родны напеў» і дзіцячы ансамбаль танцу «Іскрынка».

Меркавалася, што ў Слуцку ў праваслаўным Сьвятаміхайлаўскім саборы будзе апраўленая паніхіда па загінулых паўстанцах. Але ж калі мясцовыя вернікі, госьці зь Менску і Салігорску прыйшлі ў азначаны час да царквы, на дзьвярах вісеў замок — айцец Міхаіл Вейга зьнік у невядомым накірунку.

Дарэчы, менавіта ў гэтым саборы 26 лістапада 1920 г. праваслаўны сьвятар благаславіў случчакоў на змаганьне з бальшавікамі.

М.Г.

Гарадзенцы памятаюць пра случчакоў

Гарадзенская рада БНФ 26 лістапада выставіла ў цэнтры горада пікет, прысьвечаны ўгодкам Слуцкага паўстаньня.

С.М

Уладзімер Леўчык: «лично повинен»

Гэтыя дакуманты я знайшоў тры гады таму у цокальным паверсе былога ЦК КПБ — побач зь печкаю і двума кантэйнэрамі попелу. Відавочна, тлумачальныя запіскі, якія цытуюцца далей, не належалі да таямніцаў камуністычнае партыі, і таму іх ня зьнішчылі. Ці мо проста не пасьпелі.

Гісторыя, што ў гэтых паперах, адбылася ў Сьветлагорску амаль 10 гадоў назад. Тамтэйшы райкам партыі, якім кіраваў Уладзімер Леўчык (цяперашні старшыня Камісіі па дзяржаўным будаўніцтве Вярхоўнага Савету) учыніў страшны «пракол»: кандыдатам у дэпутаты ВС вылучылі жанчыну, бацька якой, як высьветлілася, быў паліцаем. Давялося пісаць тлумачэньні. (Па зразумелых прычынах, прозьвішчы асобаў не даем. Стыль і арфаграфія — захаваныя.)

«16 мая 1975 г.
ЦК КП Белоруссии.
Объяснение.

В период подбора кандидатов в депутаты Верховного Совета БССР, в обкоме КПБ был установлен такой порядок, когда после получения из горкомов, райкомов характеристик на предполагаемых кандидатов, их деловые и политические качества проверялись по двум направлениям. Ответственными работниками обкома КПБ с участием секретарей горкомов, райкомов КПБ непосредственно на местах изучались общественная и производственная деятельность, положение в семье, авторитет, данные родителей. А также по линии органов КГБ, куда представлялись необходимые материалы, уточнялось наличие компрометирующих данных на кандидатов и их родственников. Информация по итогам всех этих проверок, по результатам бесед с самими кандидатами докладывалась обкому КПБ. Те кандидатуры, на которых имелись компрометирующие данные, отводились. Что касается С., то обком не располагал на её отца компрометирующими данными. Было известно, что её отец участвовал в Великой Отечественной войне, демобилизовался в 1944 году инвалидом, имеет медаль, к уголовной ответственности не привлекался. И после того, как были установлены его связи с оккупантами, С. заявила, что она об этом не знала.

Заведующий отделом организационно-партийной работы Гомельского обкома КПБ Е. Савастенко».

«ЦК КП Белоруссии.

На поставленные вопросы инспектором ЦК КПБ Рудаковским В.А. поясняю. Во второй половине дня 12 мая с.г. мне позвонил по телефону председатель Светлогорского горисполкома т.Митрахович М.И. и сообщил, что у нас произошла неприятность с выдвижением кандидата в депутаты С. и попросил выяснить, имеются ли на её отца какие-либо компромматериалы. Об этом же через несколько минут спросил по телефону секретарь Светлогорского РК КПБ т.Подольский И.С. ...Начальник учетно-архивной группы УКГБ т.Сорокин С.А. сообщил, что материалов проверки кандидатов в депутаты Верховного Совета БССР у них уже не имеется, они переданы в обком партии. ...Сам я сразу же занялся просмотром имеющихся в райотделении оперативных документов и установил, что Т. значится в списке лиц, сотрудничавших с немецкими оккупантами в годы войны (список составлен госархивом бывшей Бобруйской области на основании трофейных документов). ...Изложенные мной сведения были доложены второму секретарю райкома партии Ярчаку А.М., вместе с которым было принято решение срочно выехать по месту рождения С. В беседах с местными активистами, бывшими партизанами, а также с самим Т., данные о том, что в период войны он был полицейским, подтвердились. Было также установлено, что Т. за службу в полиции к уголовной ответственности не привлекался. О результатах проверки мною в 2 часа ночи 14 мая с.г. было доложено первому секретарю т.Левчику В.К. по его просьбе и сообщено дежурному УКГБ по Гомельской области...

Начальник Светлогорского райотдела УКГБ П.Далба».

«Заявление.

Выражаю большую признательность коллективу за оказанное мне доверие, выставив меня кандидатом в депутаты Верховного Совета БССР, но учитывая моё состояние здоровья и другие обстоятельства не могу дать согласия баллотироваться. **С.»**

«Центральному Комитету КП Белоруссии, Бюро Гомельского областного Комитета КПБ.

...В настоящее время ошибка с подбором кандидатуры С. исправлена. По Светлогорскому — Молодежному избирательному округу 307 по выборам в Верховный Совет БССР выдвинута Л. — прессовщица картонно-бумажной фабрики Светлогорского целлюлозно-бумажного комбината. Лично повинен в том, что

Галоўны спэцыяліст па выбарчым праве Ўладзімер Леўчык

бесконтрольно отнесся к работе оргтдела райкома партии. Из всего этого сделаны правильные выводы.

Секретарь Светлогорского Райкома КП Белоруссии В.Левчик.»

«Выводы» Уладзімер Леўчык зрабіў на ўсё сваё жыцьцё..

У кастрычніку 1992 года Старшыня Камісіі ВС Леўчык цудоўна выканаў заказ кебічаўскай каманды — абгрунтаваў «нецелесообразность» правядзеньня рэфэрэндума аб датэрміновых выбарах Вярхоўнага Савету.

У верасьні гэтага году Леўчык падвёў «заканадаўчую базу» пад знакамітую лукашэнкаўскую «вэртыкаль».

Ну а цяпер Уладзімер Канстанцінавіч зноў на трыбуне — прапануе Закон аб выбарах дэпутатаў Вярхоўнага Савету. Натуральна, праект усмактаў увесь той вопыт кадравай сэлекцыі, які дзесяцігодзьдзямі назапашваўся ў партыйных камітэтах. Лукашэнка вельмі задаволены падобным варыянтам выбарчага закону.

Сэлекцыянэры на сваім мейсцы. Якія ж узыдуць парасткі?

Сяргей НАВУМЧЫК

Адзін патрон каштуе даляр

У гарадзенскім Клюбе вэтэранаў адбылося спатканьне з камандзерам 28-га армейскага корпуса генэрал-маёрам Фраловым.

Ён адзначыў, што беларускае войска працягвае жыць паводле статутаў савецкай арміі. Калі прымуць новыя, невядома, але напэўна, што зьмены ў іх будуць невялікія.

У корпусе служыць 2500 афіцэраў. Аднак 73 афіцэры падалі нядаўна рапарты на звальненьне. Генэрал адзначыў, што вельмі добра служаць у корпусе жанчыны, якіХ УЗЯЛІ па кантракце. Дысцыпліна ўвогуле стабілізуецца. Сёлета ў самаволку ўцякалі толькі 52 жаўнеры. Разам з тым ёсьць імкненьне класьці ў кішэню патроны замест таго, каб выкарыстоўваць іх на стрэльбах. А адзін патрон пасьля прадаюць за адзін даляр.

Па дапамогу да вэтэранаў зьвярнуўся начальнік гарадзенскага памежнага атраду палкоўнік Акімаў, які заклікаў іх да пільнасьці, асабліва адносна афрыканцаў і азіятаў, якія за апошні год 800 разоў парушалі беларуска-польскую мяжу. І гэта больш, чым за пэрыяд з 1957 па 1992 г.

М.МІКАЛАЙЧЫК

«Ачышчэнцы» выходзяць на сьцяжыну вайны

Барыхінцы ў тэлевізары

Нядаўна ў Горадні пабываў дарадца прэзыдэнта палкоўнік Посахаў, які загадаў прапагандаваць у сродках масавай інфармацыі мясцовы аддзел саюзу «Очищение», ім жа, Посахавым, запачаткаваны. Неўзабаве ў абласной газэце быў надрукаваны «ачышчэнскі» зварот, які распачынаецца словамі: «Дорогие товарищи-единомышленники». У звароце гучыць заклік адрадзіць паўсюль былыя ініцыятыўныя групы падтрымкі Лукашэнкі дзеля таго, каб «вновь сплотить свои ряды и помочь представителям новой структуры власти сломить саботаж чиновников и торгашей».

У той жа самы дзень у абласной студыі тэлебачаньня выступілі прадстаўнікі «Очищения». Іхны кіраўнік Барыхін сказаў, што мэта «Очищения» — прыйсьці да ўлады(!), каб зрабіць дзяржаўнай расейскую мову, увесьці падвойнае грамадзянства ды забараніць бел-чырвона-белы дзяржаўны сьцяг і герб Пагоня. Барыхін настолькі ненавідзіць усё беларускае, што згодны хоць на які іншы сымболь — абы толькі скасаваць Пагоню. У гэтым ён прызнаецца ў інтэрвію ўсё той жа абласной газэце, надрукаваным 22 лістапада. Дарэчы, усе шасьцёра «ачышчэнцаў» гаварылі ў тэлестудыі па-расейску, не зважаючы на беларускамоўнага вядучага. Так што гледачы засталіся ў непаразуменьні: чым жа «ачышчэнцам» перашкаджае дзяржаўнасьць беларускай мовы.

Сёньня ў «Очищении» 552 члены, — менш чым было ў часе прэзыдэнцкай кампаніі. Ягоная гучная назва «народный союз» вельмі ж нагадвае «Союз меча и орла» зь вядомага рамана пра Астапа Бэндэра. Ня дзіва, што ім пакуль не ўдаецца стварыць нават абласную арганізацыю. Як паскардзіўся сам Барыхін — не знаходзіцца спонсараў.

Чатыры кіляграмы пячонкі

У антыкарупцыйным імпэце ажно 40 «ачышчэнцаў» уступілі ў Таварыства спажыўцоў, каб атрымаць «корачкі», зь якімі можна правяраць крамы. Уся іхная мышыная валтузьня якраз і абмяжоўваецца спрэчкамі з прадаўцамі. Бо, напрыклад, надзея на выкрыцьцё гаспадроў прыгарадных катэджаў выявілася марнай. Адказны за «праверку» катэджаў «ачышчэнец» двойчы зьедліва назваў гэтыя дамы «3-этажными изваяниями», але прызнаў, што гаспадары маюць адпаведныя паперы на будаўнічыя матар'ялы. Ён сказаў таксама тэлегледачам, што «промедление с президентской вертикалью, как говорил великий Ленин, может нас погубить». Галоўная ж прычына марнасьці ачышчэнскай дзейнасьці ў тым, што яны ня маюць ніякіх кантактаў з праваахоўнымі органамі, дзе насьцярожана ставяцца да іхнай самазванчай місіі. Дзейнасьць «народнага саюзу» я б назваў «шмат шуму зь нічога» (няхай мне даруе Шэкспір гэтае запазычаньне). Бо пакуль што «Очищение» можа пахваліцца толькі адным канкрэтным вынікам — выкрыты выпадак крадзяжу 4-х кіляграмаў пячонкі ў адной школьнай сталоўцы... І над усім гэтым лунае гучны лёзунг «барацьба з карупцыяй». Але гэта толькі эфэктная шыльда для наіўных і дурняў. Барыхін жа ясна сказаў: ягоная галоўная мэта — улада.

Беларусь — не для беларусаў?

Таварыш прафэсар Барыхін пасьпявае сёньня яшчэ і апантана змагацца супраць беларусізацыі навучаньня ў Гарадзенскім унівэрсытэце. Ну, Юлі Цэзар дый годзе! На ўсё ў яго хапае часу. Ён дамогся, у прыватнасьці, што ўнівэрсытэцкіх «нацыяналістаў» спрабуе «вывесьці на чыстую ваду» сталічная камісія. Барыхін дагаварыўся нават да таго, што стварэньне нацыянальнага ўнівэрсытэту ў Горадні — гэта антызаконная акцыя. Ён толькі не ўдакладніў, што гэта антызаконна было б у колішнім СССР або ў Расеі, адкуль да нас прыехаў зацяты змагар зь беларушчынай. Бо стварэньне беларускага па зьместу ўнівэрсытэту ў тых умовах было б аніяк не магчымае. Настроенаму па-антыбеларуску прафэсару варта было б усьвядоміць, што галоўнай падставаю для стварэньня на Беларусі беларускага ўнівэрсытэту ёсьць сувэрэннасьць нашай дзяржавы, таму — хай хоць локці грызе...

Нічога, зрэшты, дзіўнага. Ва ўнівэрсытэце ведаюць, што ён раней супрацоўнічаў з адыёзнай расейскай арганізацыяй «Память»... Дазволю сабе тут працытаваць расейскага нацыста Якушава ("Свастика на мундире военного прокурора" — «Известия», 19.11.94): «Стою на позициях православного фашизма. Член «Памяти». Да слова, адзін з «ачышчэнцаў» унівэрсытэцкі выкладчык Б. неаднойчы казаў сваім калегам, што ён — «русский фашист».

Балбатун і шпіён

Ці памятаеце савецкую прымаўку: «болтун — находка для шпиона»? Трапіўся мне нядаўна такі, прычым і тое, і другое ў адной асобе. Зазначу, што быў ён абсалютна цьвярозы. Ён паведаміў, што мясцовыя Славянскі сабор і ЛДПР «замыкаюцца» на барыхінскім «Очищении» — у гарадзенскім палацы культуры тэкстыльшчыкаў. Сказаў, што ад Баркашова ім перадалі чорнасоценны сьцяг, але яны пакуль што асьцерагаюцца выходзіць зь ім на вуліцы. З задавальненьнем распавёў, што калі БНФаўцы сьвяткавалі бітву пад Воршай, дык яны адзначылі ўгодкі разгрому Суворавым корпуса генэрала Гранатоўскага з арміі Т.Касьцюшкі: «Все как полагается — водочкой и коньячком».

Славянасаборавец таксама расказаў, што ягоныя менскія паплечнікі езьдзілі на зьезд «да Баркашова і Стэрлігава», а цяпер зьбіраюць баявікоў і «одевают их в камуфляж». А самае цікавае, што я даведаўся, — словы Барыхіна пра старшыню Гарадзенскага аблвыканкаму С.Домаша: «Весной его уже не будет». Пры ўладзе, трэба разумець. Паплечнікі Барыхіна лічаць, што прафэсар ня супраць сам заняць пасаду кіраўніка вобласьці. Во апэтыт!

М.ПАЎЛАЎ

Калі табе беспрацоўны імя...

Колькасьць беспрацоўных у Берасьцейскай вобласьці ў параўнаньні зь мінулым годам узрасла ў 1,8 раза.

На сёньняшні дзень агульная колькасьць беспрацоўных, афіцыйна зарэгістраваных у службах занятасьці, складае каля 17 тысячаў чалавек. Але рэальная колькасьць значна большая: ужо сёлета засталіся бяз працы каля 65 тыс. рабочых і служачых, па тых ці іншых прычынах звольненых зь дзяржаўных прадпрыемстваў, зь іх больш за дзевяць тысяч — па скарачэньні штатаў. Разам з тым на прадпрыемствах і ў арганізацыях адчуваецца патрэба у кадрах — застаюцца вакантнымі больш за тысячу працоўных мейсцаў. Што ж, людзі аддаюць перавагу іншаму спосабу зарабляць грошы — камэрцыйныя ваяжы ў блізкае і далёкае замежжа...

Валяньціна КАЗЛОВІЧ,
БелаПАН

Генэралы сьцьвярджаюць, што іх „рэпрэсавалі па палітычных матывах"

Група генэралаў на чале з былым міністрам абароны П.Казлоўскім перадала ў прэсу адкрыты ліст да прэзыдэнта Лукашэнкі. У ім, у прыватнасьці, гаворыцца:

«Воляю лёсу і цяперашняга закону мы былі заангажаваныя ў палітычную кампанію па выбарах першага прэзыдэнта. Мы дзейнічалі сумленна і адкрыта, у адпаведнасьці зь існым заканадаўствам. Было б дзіўна, калі б войска, як дзяржаўная структура, праяўляла ў гэты пэрыяд неляяльнасьць да свайго ўраду і ягонага старшыні. Вы перамаглі. Гэта нармальна, і мы вас віталі. Выступаючы на інаўгурацыі і затым прадстаўляючы новага міністра абароны, Вы заяўлялі: усё тое, што было ў запале перадвыбарчай палітычнай барацьбы да 10 ліпеня, застаецца ў мінулым, а галоўным крытэрыем будзе асабістая прафэсійная дзейнасьць кожнага на сваім мейсцы.

Аднак у жыцьці ўсё зусім інакш.

З самых першых дзён вашага праўленьня кіраўніцтва Ўзброеных Сілаў падвяргалася абсалютна беспадстаўным абвінавачваньням і перасьледаваньням. Ад пасадаў вызваленыя і працягваюць вызваляцца вопытныя кіраўнікі, часта грамадзяне Рэспублікі Беларусь, якія аддалі ёй свае веды, вопыт і здароўе.

У войсках склалася абстаноўка трывогі і нестабільнасьці, неабароненасьці законам, што разам з эканамічнымі цяжкасьцямі выклікала цэлую плынь тых, хто хоча пакінуць службу. Пад пагрозаю знаходзіцца боегатоўнасьць Узброеных Сілаў і бясьпека маладой беларускай дзяржавы.

У гэтых умовах асабліва нецярпіма, што ў вашае атачэньне пранікли людзі малакампэтэнтныя і амаральныя, якія імкнуцца рэалізаваць свае асабістыя амбіцыі праз адраджэньне «апрычніны»...

У якасьці аднаго з галоўных вынікаў вашага 100-дзённага праўленьня падносіцца разгром «карумпаванага» армейскага генэралітэту.

Але, спадар прэзыдэнт, будзьце сумленным, нягледзячы на шэпты набліжаных чыноўнікаў. Бо абвінаваціць у злачынстве любога грамадзяніна можа толькі суд, ён адзін мае права выносіць прыгавор, а не малаадукаваны, няспраўджаны «военачальнік» з вашай каманды.

Мы патрабуем судовага разгляду ўсіх высунутых супраць нас абвінавачваньняў, калі яны існуюць, у адпаведнасьці з законам...»

Ліст падпісалі: **генэрал-палкоўнік** (так у тэксце. — *Рэд.*) **П.Казлоўскі, генэрал-лейтэнанты Чуркін, Дзямідзік, Сікора, Зуеў, генэрал-маёр Вакар, палкоўнікі Карлін, Блажко, а таксама былы намесьнік міністра абароны Тушынскі.**

Сёньня

Сяргей ДУБАВЕЦ

Прэстыж прэзыдэнта

Беларусь у апошнія гады, як правіла, не паўтарае расейскія ўнутрыпалітычныя сцэнары, але відавочна, што пасьля выбраньня новага Вярхоўнага Савету процістаяньне парляманту і прэзыдэнта нам гарантаванае таксама. Які б ні быў парлямант. Бо мы ведаем — які прэзыдэнт.

А.Лукашэнка пачаў сваё папулісцкае шоў з пагрозаў карупцыянэрам і з газэтнага шуму пра ўласную абарону. Яшчэ тады падумалася, што лепшы спосаб абароны — гэта напад, прычым напад зусім не інтэлектуальны. Шуміха ў прэсе вакол такога «пратакольнага» пытаньня, як асабістая ахова палітыка, паказвала, якой стылістыцы палітычнай барацьбы аддае перавагу новы прэзыдэнт. Пра тое ж сьведчыў напад каля Лёзна, публічныя абяцаньні «пасадзіць» і г.д. Лукашэнка — гэта чалавек сродкаў, а ня мэтаў. Нездарма ён так і не адказаў Кебічу, якім чынам зьбіраецца «запусьціць заводы». Лукашэнка — чалавек рэакцыі, а не ініцыятывы. Нездарма ён толькі рэагуе на ініцыятывы іншых, напрыклад, мінулага і свайго кабінэтаў міністраў. Адзіная магчымая ініцыятыва прэзыдэнта — гэта і ёсьць рэакцыя на нешта.

Сёньня нам ужо вядомыя і чалавечыя характарыстыкі новага кіраўніка дзяржавы: ён непрадказальны, неінтэлігентны, псыхічна закамплексаваны на сваіх хваробах, інфармацыю пра якія ўтойвае ад дэпутатаў ВС.

Вясною новы Вярхоўны Савет ужо ня будзе гэткі аморфны і падатлівы ў дачыненьні да кіраўніка краіны. Бо нішто не абяцае паляпшэньня ў жыцьці людзей, якраз наадварот. І новы ВС запатрабуе ад А.Лукашэнкі як мінімум дыялёгу. Прычым адфутболіць дэпутатаў, як можна было адфутбольваць Францавіча і журналістаў на перадвыбарчых дэбатах, Лукашэнка ня зможа. На гэты раз гутарка пойдзе вельмі паважна. Але Лукашэнка — ня Ельцын з кагортай інтэлектуалаў за плячыма, з падтрымкай сусьветнай грамадзкасьці і ўласнага народу. Таму абстраляць парлямант з танкаў Лукашэнку ня ўдасца. Нават калі зь ім будзе Кастэнка (міністар абароны?). Нічога пазытыўнага ў палітыцы ён ня зробіць, бо ня робіць гэтага сёньня, у пару найбольшага даверу людзей. Гэта тупік.

І вось тут маленькаму чалавеку, які паводле памылкі лёсу сядзіць у вялізным начальніцкім кабінэце, пакінуты ўсімі, хто здольны параіць хоць што-небудзь канструктыўнае, не застанецца нічога, апроч ягонага характару і адзінай здольнасьці — рэагаваць. Рэагаваць так, як дыктуюць табе твае ўяўленьні пра палітыку (пагрозы, тэракты і да т.п.).

Магчыма, нешта падобнае пачнецца задоўга да вясны, ужо заўтра. Ва ўмовах, калі незадаволеная ўся прэса — і левая, і правая, і жоўтая, калі крэдыт народнага даверу тане на вачах, калі дэмаралізацыя грамадзтва і злачыннасьць расьце, а міліцыя арыентаваная на ўсёдазволенасьць і паводзіць сябе як ніколі разьвязна, — у такіх умовах мы ўжо заўтра можам пачуць пра рэальны абстрэл пад Лёзнам, пра выбух у машыне якога-небудзь дэпутата, пра зьнікненьне бязь сьледу якога-небудзь журналіста ці лідара партыі. Гэта будуць чыста крымінальныя акты, бо папулізм — не аргумант у судзе. Магчыма, прэзыдэнт пачне змагацца з асобнымі дэпутатамі ўжо гэтага парлямэнту.

Ёсьць і яшчэ адзін варыянт разьвіцьця падзей: кіраўнік дзяржавы дасьць сабе рады сам — як-небудзь сыдзе, зьнікне, прападзе. Гэта, зразумела, найлепшае выйсьце. Праўда, выйсьце толькі для Лукашэнкі. Бо ўжо сёньня самому паняцьцю «прэзыдэнт Беларусі» нанесеныя адчувальныя страты. І новаму прэзыдэнту здабыць сабе прэстыж будзе ў шмат разоў цяжэй, чым Лукашэнку ў першыя дні прэзыдэнцтва.

«Белтрансгаз»: гісторыя працягваецца

Тэма прыватызацыі «Белтрангазу» расейскім акцыянэрным таварыствам «Газпром» зноў пачала абмяркоўвацца ў калідорах улады Беларусі. Прычынаю стаў ультыматум ураду Расеі з прычыны беларускага доўгу за энэрганосьбіты. «Няма грошай — разьлічвайцеся ўласнасьцю», — так у агульных рысах гучаць умовы Масквы.

Дэпутат В.Малашка ў атачэньні найбліжэйшых паплечнікаў прэзыдэнта — Л.Сініцына і І.Ціцянкова

Што ж такое «Белтрансгаз»?

«Белтрансгаз» перапампоўвае за год 33,2 млрд. $м^3$ газу. 15,8 млрд. $м^3$ спажывае Беларусь, 17,4 млрд. $м^3$ ідуць транзытам. Улічваючы сусьветныя цэны за транзыт ($1,5 за 1000 $м^3$ на 100 км), «Белтрансгаз» мог бы атрымліваць 156 млн. USD прыбытку. Пры пераліку 100 млн. USD у бюджэт, прадпрыемству заставалася б 56 млн. $, што складае каля $16000 на аднаго работніка. Калі ўлічыць, што прадпрыемства атрымлівала б прыбытак і ад продажу газу беларускім спажыўцам, то гэтых сродкаў хапіла б для абнаўленьня фондаў і іншыя патрэбы прадпрыемства. Апроч таго, за прыбытак ад транзыту Беларусь мела б фактычна задарма 1,2 млрд.$м^3$ газу, чым практычна можна задаволіць пабытовыя патрэбы насельніцтва. Бясспрэчна, прадпрыемствам давялося б купляць газ па сярэднеэўрапейскіх цэнах — $80 за 1000 $м^3$. Але пераход да такіх коштаў у любым выпадку непазьбежны.

Просты разьлік паказвае, адкуль растуць ногі ў імкненьня зацікаўленых расейскіх манаполіяў «прыхватызаваць» ўнікальнае прадпрыемства.

Пачатак гісторыі

Усё пачалося летась у жніўні. Міністэрствы і ведамствы атрымалі ад Саўміну праект пагадненьня з патрабаваньнем даць яму ацэнку.

Зьмест пагадненьня быў настолькі адыёзным, што нават у паслухмяных чыноўнікаў ураду Кебіча выклікаў незадавальненьне. Міністэрства юстыцыі (у асобе першага намесьніка В.Сукалы) выступіла супраць таго, што маёмасьць прадпрыемства «Белтрансгаз» пераходзіць ва ўласнасьць «Газпрому». Міністэрства фінансаў (В.Некрашэвіч) пагадзілася з магчымасьцю ўваходу «Белтрансгазу» ў РАТ «Газпром», але абурылася, што для Рэспублікі Беларусь не прадугледжаныя ніякія гарантыі з боку Расеі ў выкананьні ёю пунктаў пагадненьня. Дзяржплян (А.Боршч) згадзіўся акцыянаваць «Белтрансгаз» і прадаць пакет акцыяў Расеі (а чаму не Рургазу, напрыклад?). Міністэрства замежных справаў (А.Сычоў), Дэпартамэнт цэнаў (А.Пакрамовіч), Камітэт па зьнешнеэканамічных сувязях (М.Марыніч) у асноўным зьдзелку падтрымалі.

8 верасьня 1993 г. завізаванае намесьнікам Дзяржмаёмасьці К.Раманоўскім і намесьнікам Дзяржпляну А.Баршчом пагадненьне было падпісанае. Маёмасьць беларускага прадпрыемства была ацэненая ў 1217077 тыс. рублёў. Маёмасьць, якая перадавалася «Газпрому», не павінна была падлягаць канфіскацыі, нацыяналізацыі і рэквізыцыі. Беларусь гарантавала Расеі свабодны (чытай бясплатны) транзыт газу. Цэны на расейскі газ для нас павінны былі вызначыць асобным пагадненьнем. Акрамя таго, «Газпром» вызваляўся ад мытных падаткаў на ўсё, што ён захоча завезьці ў Беларусь. 50% дывідэндаў, якія належалі Беларусі, былі падораныя на тры гады «Газпрому».

Пагадненьне і закон

Нават няпоўны аналіз пагадненьня дае падставы адназначна заявіць, што гэтая акцыя пярэчыць заканадаўству па ўсіх напрамках.

Па-першае, «Белтрансгаз» знаходзіцца ў шэрагу тых прадпрыемстваў, якія не падпадаюць пад разьдзяржаўленьне і прыватызацыю. Акрамя таго, парушаецца яшчэ прыкладна дзесяць пунктаў дзеючых беларускіх законаў. У Саўміне напэўна ведалі і баяліся, што такая незаконная зьдзелка ў любы момант магла быць разарваная судом, таму быў выкарыстаны «абыходны манэўр». Старшыня камісіі Вярхоўнага Савету па прамысловасьці А.Кулічкоў з падачы Саўміну стаў ініцыяваць напачатку 1994 г. ратыфікацыю пагадненьня Вярхоўным Саветам. Калі б Вярхоўны Савет ратыфікаваў пагадненьне, то парушальнікам закону быў бы ён сам, а чыноўнікі з Саўміну засталіся б чыстымі. Але ініцыятыва Кулічкова не атрымала падтрымкі ў Вярхоўным Савеце і асабліва ў Камісіі па эканамічнай рэформе. А тут якраз пачалася барацьба за прэзыдэнцкае крэсла і пытаньне спусьцілі на тармазох. Ня дзіва, што буйнейшы акцыянэр «Газпрому» сп.Чарнамырдзін крыху пакрыўдзіўся на Беларусь.

Зноў актуальна

Пытаньне аб перадачы дзяржаўнага прадпрыемства «Белтрансгаз» расейскаму «Газпрому» зноў паставілі рубам — цяпер ужо перад прэзыдэнтам Лукашэнкам. Відавочна, што ў дадатак Расея запатрабуе прадаць яшчэ пакеты акцыяў нашых нафтаперапрацоўчых заводаў і нафтаправодаў. У гэтай гісторыі можа быць сумны фінал. Каманда ў новага прэзыдэнта засталася старая. Усе ўдзельнікі знакамітага пагадненьня на сваіх пасадах, а некаторыя нават пайшлі на павышэньне. Да пераўтварэньня Беларусі ў клясычную калёнію, дзе жыхары не зьяўляюцца гаспадарамі ўласнасьці, засталося некалькі крокаў.

Віталь МАЛАШКА,

Новы варыянт захопу „Белтрансгазу“

Як стала вядома, умовы перадачы пад кантроль Расеі газаправодаў, што праходзяць праз нашую тэрыторыю, будуць зьмененыя з большым улікам інтарэсаў Беларусі.

Новы варыянт пагадненьня, абмеркаваны з расейскім бокам, прадугледжвае, што на базе «Белтрансгазу» будзе створанае сумеснае прадпрыемства, у якім беларускі ўрад і расейскі «Газпром» будуць мець роўныя долі, а невялікую колькасьць акцыяў атрымаюць працаўнікі «Белтрансгазу».

Ёсьць зьвесткі, што расейскі бок увязвае свой намер пабудовы газаправоду «Ямал—Эўропа» праз тэрыторыю Беларусі з абавязковым папярэднім акцыянаваньнем «Белтрансгазу» з удзелам «Газпрома». Калі ж Беларусь ня выканае гэтай папярэдняй ўмовы, Расея пагражае зьмяніць маршрут газаправоду, дамовіўшыся зь Летувой і Латвіяй аб пракладцы трасы праз тэрыторыю гэтых краін.

Адна труба ўжо належыць Расеі

Як паведаміў прэзыдэнт дзяржаўнага канцэрну «Белнафтапрадукт» сп.Лойка, беларускі ўчастак прадуктаправоду, па якім перапампоўваюцца нафтапрадукты з Расеі ў Латвію, ніколі не належаў Беларусі.

Паводле ягоных словаў, пасьля развалу Саюзу ў Бішкеку было падпісанае пагадненьне паміж краінамі СНД, па якім уласнасьць адной дзяржавы на тэрыторыі іншай заставалася ў юрысдыкцыі папярэдняга ўласьніка. І паколькі згаданы прадуктаправод належаў не саюзнаму, а расейскаму ведамству, то ён так і застаўся расейскім. Віцэ-прэм'ер беларускага ўраду Валерый Кокараў заявіў з гэтай нагоды: «Мы спрабавалі паправіць сытуацыю, але там усё юрыдычна правільна».

СІМ

Пакеты акцый для Масквы

Да 1 сьнежня Беларусь павінна прадставіць Расеі сьпіс прадпрыемстваў, акцыі якіх пойдуць на пагашэньне запазычанасьці. Пра гэта паведаміў на прэс-канфэрэнцыі беларускі віцэ-прэм'ер В.Кокараў.

Паводле ягоных словаў, урад ужо прапаноўваў расейскаму боку сьпіс прадпрыемстваў, якія маглі б быць акцыянаваныя з удзелам Расеі. Аднак прапанова беларускага боку не задаволіла расейцаў. Да 1 сьнежня ўрад павінен падрыхтаваць новыя прапановы, уключыўшы тыя аб'екты уласнасьці, якія маглі б зацікавіць Расею. Віцэ-прэм'ер адзначыў, што расейскі бок цікавяць у асноўным прадпрыемствы нафтахімічнага комплексу, газа- і нафтаправоды, прадпрыемствы электратэхнічнай прамысловасьці, якія раней выпускалі прадукцыю на патрэбы абароны. Паводле словаў В.Кокарава, урад Беларусі мае намер перадаць расейскаму боку пакеты акцыяў нашых аб'ектаў уласнасьці, каб такім чынам часткова пагасіць запазычанасьць за энэрганосьбіты. На сёньняшні дзень Беларусь вінаватая Расеі 460 млн. даляраў ЗША, зь іх 420 млн. за газ і 40 млн. за нафту.

СІМ

Навіны ад „Газпрома“

24 лістапада ў Менску адбылася сустрэча прэзыдэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі з галоўнымі рэдактарамі расейскіх газэтаў «Комсомольская правда» і «Труд».

Як паведамілі ў прэзыдэнцкай адміністрацыі, падчас гаворкі кіраўнікі гэтых mass-media спрабавалі дамагчыся прывілеяваных умоваў для сваіх выданьняў на тэрыторыі Беларусі. У прыватнасьці, рэдактары прапанавалі сп.Лукашэнку даць датацыі на распаўсюджаньне «Труда» і «Комсомольской правды» зь беларускага бюджэту. Узамен газэты абяцаюць удельнічаць у пагашэньні запазычанасьці нашай краіны за энэрганосьбіты расейскаму «Газпрому». Прэзыдэнт даў даручэньне Управе грамадзка-палітычнай інфармацыі за тыдзень разгледзець гэтыя прапановы і прадставіць высновы наконт мэтазгоднасьці такога супрацоўніцтва.

Можна меркаваць, што ў гэтым выпадку найбольш зацікаўлены бок — энэргетычны комплекс Расеі, чые інтарэсы якраз і прадстаўляе АТ «Газпром». Ёсьць зьвесткі, што візыту рэдактараў «Комсомольской правды» і «Труда» папярэднічаў зварот расейскага саюзу экспартэраў энэргіі да А.Лукашэнкі, у якім прэзыдэнту было прапанавана падтрымаць ініцыятыву гэтых газэтаў па ўмацаваньні інфармацыйных сувязяў паміж Расеяй і Беларусьсю. Кампэтэнтныя людзі ў беларускім кіраўніцтве сьцьвярджаюць, што ў пляне матэрыяльным праект аніякай цікавасьці ня мае. Аднак ён актыўна лябіруецца прарасейскімі палітычнымі дзеячамі. У сувязі з гэтым выказваецца думка, што «Газпром», кіруючыся палітычнымі мэтамі, у бліжэйшы час мае намер узмацніць свой уплыў на інфармацыйны рынак Беларусі і што спрыяньне ўзмацненьню пазыцыяў «Труда» і «Комсомольской правды» — толькі першы этап гэтага пляну.

СІМ

Нямецкія могілкі — нямецкі парадак

Апошнія ацалелыя могілкі нямецкіх жаўнераў, якія загінулі пад вёскай Паляцічы Кобрыньскага раёну ў 1915 г., маюць надзіва прыстойны выгляд.

Праўда, рупнасьць мясцовых уладаў тут амаль ні пры чым. Парадак на могілках навялі сябры адной нямецкай маладзёжнай арганізацыі.

Лявон МУХАВЕЦКІ

Пра Касьцюшку ўспомнілі ў Лунінцы

Адна з новых вуліц гэтага палескага райцэнтру будзе насіць імя Тадэвуша Касьцюшкі — ураджэнца Берасьцейшчыны, кіраўніка вызвольнага паўстаньня.

Гэта другі пасьля Косава горад на Берасьцейшчыне, дзе імем Касьцюшкі названая вуліца.

Ігар БАРАНОЎСКІ

У Беластоку кіруюць мэдыкі

У мінулую пятніцу Горадню наведаў прэзыдэнт горада Беластока Анджэй Люса.

Ён прызначаны на пасаду нядаўна і прыехаў пазнаёміцца ды навязаць кантакты з гарадзенскімі ўладамі. Сп.Люса перад гэтым працаваў дацэнтам Беластоцкай мэдычнай акадэміі, належыць да правых сілаў.

Беластоцкім ваяводам, дарэчы, таксама прызначаны ягоны калега па акадэміі, які, аднак, прытрымліваецца левых поглядаў.

С.А.

Межы паломнікам не перашкода

Група менскіх каталікоў наладзіла пілігрымку да абраза Маці Божай Вострабрамскай у Вільні.

У каплічцы, дзе знаходзіцца сьвятыня, адслужылі сьвятую імшу на беларускай мове. У Вільні каталікі-беларусы сустрэліся з адзінаверцамі і прадстаўнікамі тамтэйшага беларускага грамадзтва. Паломніцтва ладзілі Беларуская каталіцкая грамада і вернікі менскай парафіі Сьвятой Тройцы.

Марат УРУБЛЕЎСКІ
БелаПАН

БДУ асвойвае ўкраінскую мову

Хутка на філялягічным факультэце Беларускага дзяржаўнага ўнівэрсытэта адчыніцца ўкраінскае аддзяленьне.

Адпаведная дамоўленасьць дасягнутая паміж рэктарам БДУ Фёдарам Капуцкім і Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Украіны ў Рэспубліцы Беларусь Валадымірам Жэлібам. Плянуецца, што першыя 10—15 студэнтаў на спэцыяльнасьць «украінская мова і літаратура» будуць набраныя ўжо ў наступным навучальным годзе.

Ірына САЗАНОВІЧ,
БелаПАН

Беларусь і Польшча пасярод Эўропы

Мокры восеньскі парк з вакна старасьвецкага палацу, альтанка ў кітайскім стылі, артысты ў магнацкіх строях (здымаецца нейкі фільм) — усё вакол змушае да настальгіі па мінуўшчыне. І хоць нашая канфэрэнцыя «Беларусь і Польшча ў Эўропе» цалкам сучасная, але гістарычны кантэкст праглядае ў кожным выказаным тут слове.

Гісторыя нічому ня вучыць, але задае пэўную лёгіку і алягізмы разьвіцьця. У гэтым сэнсе Польшча нясе ўсю паўнату адказнасьці за паланізацыю беларуска-літоўскай эліты ў 17-м стагодзьдзі і наступны развал Вялікага Княства Літоўскага і ўсёй Рэчы Паспалітай, вынікам чаго і стаў сучасны геапалітычны люфт у рэгіёне.

На канфэрэнцыі **«Беларусь і Польшча ў Эўропе»**, якая праходзіла **18—19 лістапада ў Яблоннай каля Варшавы**, пра гістарычную адказнасьць, бадай, не казалі нічога. Гаварылі пра люфт, на мейсцы якога сёньня «быццам бы» ёсьць новая «быццам бы» дзяржава Беларусь. Падсумаваў вынікі канфэрэнцыі **Войцех Заянчкоўскі** з Фонду імя Сьцяпана Батуры: цяпер мы ведаем, што мы адзін пра аднога — нічога ня ведаем.

Інфармацыйны вакуум паміж Беларусяй і Польшчай стаў на канфэрэнцыі галоўным прадметам вывучэньня. У Польшчы пра Беларусь ня пішуць, бо не цікавяцца. Новая «паўкраіна» — шэрая кабылка — можа быць цікавая толькі на ўзроўні першай думкі пра першага стрэчнага ў цёмным завулку: ці не задумаў чаго нядобрага, ці не агрэсыўны, чаго найгоршага **можна чакаць**? У Беларусі пра Польшчу пішуць толькі паводле інфармацыяў маскоўскіх агенцтваў, а гэта значыць, што таксама ня пішуць, таксама не цікавяцца. Але, у адрозьненьне ад польскіх журналістаў, беларускія, здаецца, такую ж нецікаўнасьць выяўляюць і да краіны ўласнай. Як гэта ні абсурдна, а нельга сказаць, што беларуская журналістыка адчувае сапраўдную цікавасьць да Беларусі.

Увогуле беларуская дэлегацыя выглядала дастаткова кампэтэнтна і дарэчна. За выключэньнем хіба што **Леаніда Зайкі** з Цэнтру Стратэгічных Ініцыятываў Усход—Захад, які завяршыў свой даклад высновай: у Беларусі ёсьць тры прыклады разьвіцьця — Японія, Кітай і Ганконг... Як бы гутарка вялася пра нейкую стэрыльную тэрыторыю.

А што яшчэ казалі пра Беларусь?

Юры Дракахруст гаварыў у кулюары пра тры дзіўныя падзеі апошніх гадоў — тры прарывы народнай душы, якім цяжка даць вытлумачэньне: Курапаты, страйкі і выбары прэзыдэнта. Дакладны ў сваіх артыкулах, журналіст зайшоў у тупік, але згадаў, што гэты тупік — паводле расейскай аналітычнай школы — якраз і ёсьць выйсьце: «умом Россию не понять», «загадочная славянская душа» і г.д. Словам, замест рэалістычнай высновы даецца мэтафара. Хоць з пункту гледжаньня іншых школаў (тая ж Польшча, Чэхія, ГДР, краіны Балтыі) усё лягічна — тры акцыі народнага пратэсту, кожны зь якіх вянчаўся стварэньнем першых, яшчэ «нефармальных» структураў незалежнае Беларусі. Зьявіліся БНФ, рабочы рух, партыі. Што будзе пасьля пратэсту супраць Кебіча на мінулых выбарах прэзыдэнта? Трэба думаць — новы парлямант, ужо «фармальная» структура. І галасуючы за гэты парлямант, людзі будуць больш думаць пра тое, каго выбіраць, а не пра тое, каго валіць.

Сямён Букчын дамаляваў да партрэту Беларусі свае мэтафары: дзяржава-прывід, грамадзтва бяз мэты, Беларусь — унікальная тэрыторыя, народ яе — беларуска-руска-савецкі... На гэтым, бадай, удзел прадстаўнікоў расейскай мэтафарычнай школы быў вычарпаны. Польскія таварышы, выхаваныя на іншых традыцыях, дапамагалі сваім беларускім калегам разабрацца, хто ж яны такія і што ў іх за дзяржава і народ.

Журналіст N. задаў рытарычнае пытаньне: ці можна гаварыць пра краіну, калі няма мовы? Праф. **Пётар Эбэргард** з Польскай Акадэміі Навук напісаў цэлую кніжку пра нацыянальныя працэсы ў Беларусі і доўга распавядаў пра навуковае вывучэньне статыстычных дадзеных за апошнія два стагодзьдзі, але скончыў сваю прамову ўласным бытавым назіраньнем: калі ён быў у Менску, то ані разу ня чуў беларускае мовы.

Праўда, гэта было некалькі гадоў назад і толькі ў Менску. За два стагодзьдзі русыфікацыі расейская мова ў Беларусі ня толькі не дала ніводнае выбітнае зьявы расейскай культуры, але й ня стала падставай нацыянальнае самаідэнтыфікацыі беларусаў. Гавораць нібыта па-расейску, але расейцамі ад гэтага ня робяцца. Гэта значыць, што ператвораная ў правінцыю імпэрыі краіна магла б гаварыць і па-француску і па-кітайску, — нішто ад гэтага не адымаецца і не дадаецца. Беларуска-расейская трасянка выконвае чыста «тэхнічныя» камунікатыўныя функцыі, а мовай культуры ў Беларусі як была, так і застаецца мова беларуская.

Ціхі разгром расейскай мэтафарычнай школы давершыў **Юры Хадыка** з БНФ: усе міты пра беларускі народ — гэта праблема занядбанай беларускай інтэлігенцыі, а не народу. У Беларусі няма дэмакратыі, а адсюль — усе цяжкасьці.

Ю.Хадыку запярэчыў **Станіслаў Шушкевіч:** не, мы — ахвяры якраз дэмакратыі, бо выбары прэзыдэнта былі законныя. Прыніжаны народ выбірае прыніжанага прэзыдэнта.

Гісторыя не адпускае спрэчнікаў ні на крок. Яе кантэксты магнэтызуюць гаворку. Ю.Хадыка даў А.Лукашэнку выразнае вызначэньне — ён аўтанаміст! Як і Кебіч. І сапраўды, першаму беларускаму прэзыдэнту самае мейсца на Першым Усебеларускім Кангрэсе 1917 г. — кангрэсе трыумфу і краху аўтанамістаў, дзе які-небудзь Вазіла да страты прытомнасьці крычаў: «Да как же без России?! Да без России ведь никак!»

Тое, што пачалося далей, нагадвала асьцярожную падрыхтоўку да гутаркі пра адраджэньне Рэчы Паспалітай. Аб'ектыўны стан рэчаў у геапалітыцы настойліва штурхаў размоўцаў у старое, традыцыйнае рэчышча. Пасьля падзелаў ВКЛ і РП у XVIII ст. гутарка пра іх аднаўленьне вядзецца ўвесь час — калі паўстанцкімі штуцарамі й косамі, калі моваю дыпляматыі, калі мастацкім словам, — яна доўжыцца ўжо два стагодзьдзі. І цяпер таксама непазьбежна з размовы пра люфт перайшлі да таго, чым гэты люфт можна запоўніць. Адно заўважу, што адкрыта пра аднаўленьне ВКЛ і РП ніхто не казаў. Называлі іншыя абрэвіятуры, напрыклад, БЧС, згадвалі Вышаградзкую групу, але сэнсу гаворкі гэта не мяняла.

Ежы Марэк Навакоўскі з Польскага радыё заявіў, што інтарэс Польшчы — мець на ўсходзе суседа падобных памераў, а не вялізную імпэрыю. Маўляў, для Мэксыкі лепш было б навязваць адносіны з Тэхасам, а не з... Польшча ня хоча быць полем бою паміж Усходам і Захадам.

Добрыя намеры. Але з кім тады будзе навязваць адносіны Беларусь? З Смаленскай губэрняй? Ці з Маскоўскім княствам сьціплых памераў?.. Урэшце, сёньня нам яшчэ можна казаць такое, пакуль мы самі ня ведаем, чым хоча быць Беларусь.

Сэнс рэчы ў тым, што паміж двума кантраснымі (паводле І.Абдзіраловіча) тыпамі цывілізацыі — заходнеэўрапейскай і маскоўскай — не павінна быць непасрэднае мяжы. Тут мусіць быць нейкае адаптацыйнае поле, шлюз (паводле Ю.Хадыкі), а на маю думку, трэцяе роўнавялікае цела. Інакш вайна — хоць сабе халодная, хоць гарачая. Але Беларусь — занадта малое і пакуль слабое цела. Не дацягвае да такой ролі і адна Польшча. Гутарка мусіць ісьці пра групу дзяржаваў, здольную стаць трэцяй геапалітычнай рэальнасьцю ў Эўропе. Я думаю, што ня проста так заходнія палітыкі не прынялі адразу Польшчу ў NATO, а прапанавалі трэці варыянт — партнэрства дзеля міру. Яны цягнуць час, пазьбягаючы новай выразнай мяжы Ўсходу і Захаду.

Акурат пра гэта было пытаньне **Тадэвуша Клапатоўскага:** як у Беларусі будуць глядзець на ўступ Польшчы ў NATO?

А чаму б Польшчы не паверыць у будучыню сярэднеэўрапейскага альянсу замест таго, каб ісьці на паклоны ці то да дзядзькі Сэма, ці то да бацькі цара? Урэшце, сярэднеэўрапейскі тып цывілізацыі фармуецца ў праціўленьні як амэрыканскім, так і маскоўскім стандартам, якія ўсім нам — не свае. Зноў кантэкстам праходзіць ідэя Рэчы Паспалітай многіх народаў. І тут ужо зусім блізка гучаць словы Е.М.Навакоўскага: голас Польшчы лепш чуваць у сьвеце, таму Польшча павінна быць адвакатам беларускай сувэрэннасьці на міжнароднай арэне. Магчыма, гэта голас гістарычнай адказнасьці прамаўляе з крыві...

А яшчэ прыклад Югаславіі паказвае, што, бачачы толькі вялікіх гаспадароў сьвету, сярэднеэўрапейскія народы схільныя скінуць зь сябе ўсю адказнасьць, дэлегуючы яе ААН, NATO, Маскве... Які з гэтага толк — усе ведаюць.

Закончылася канфэрэнцыя вяртаньнем да тэмы адчуджанасьці. Публіцыст **Багдан Скарадзінскі:** 4,5 млн. беларусаў пабывалі за тры кварталы гэтага году ў Польшчы, але палякі глядзяць на іх як на расейцаў, і чаканага кантакту не ўзьнікае. Галоўная прычына — расейская мова. Праўда, у адным з Б.Скарадзінскім пагадзіцца нельга — у тым, што мы перажываем у нашых адносінах зусім новы пэрыяд, якога не было ў гісторыі. Мне думаецца, што гэтаму пэрыяду сотні гадоў. Мы, Сярэдняя Эўропа, працягваем шукаць сваё мейсца паміж Усходам і Захадам.

Статуэтка з трох німфаў, што ўзвышалася на старасьвецкім камінку ў канфэрэнцзалі, прасілася быць сымболем гэтай імпрэзы. Але якім? Эўропа Заходняя — Сярэдняя — Усходняя? Польшча — Беларусь — Расея? Польша + Беларусь + Літва?..

Сяргей ДУБАВЕЦ

Палякі слухалі Шушкевіча без перакладчыка

У варшаўскай тэлестудыі ў праграме, прысьвечанай Беларусі і польска-беларускім дачыненьням, узяў удзел Станіслаў Шушкевіч.

Гледачы ўбачылі сьціслы рэпартаж аб палітычным разьвіцьці нашай краіны, пачынаючы ад Белавежскага пагадненьня. Вядучы зьвяртаўся да Шушкевіча словамі «пан прэзыдэнт», патлумачыўшы, што Шушкевіча ўсе так называлі, калі той узначальваў беларускі парлямант. Высьветлілася, што калі Лех Валэнса прыяжджаў да нас, дык яны з Шушкевічам размаўлялі па-сяброўску на «ты», а польскі прэзыдэнт гэтак робіць ня часта.

Станіслаў Шушкевіч пракамэнтаваў сёньняшні стан беларускай эканомікі і вонкавай палітыкі. Ён, у прыватнасьці, сказаў, што Лукашэнка спрабуе рэфармаваць гаспадарку адміністрацыйнымі мэтадамі. Гэта тым больш ня мае пэрспэктываў, бо, паводле словаў Шушкевіча, ва ўрадзе няма людзей, якія здолелі б праводзіць рынкавыя зьмены. Дарэчы, Станіслаў Шушкевіч, хоць і не бездакорна, але гаварыў па-польску.

Адам ЗАНЕЎСКІ

Крывавыя сьляды НКВД у Бухавічах

Польская тэлевізія паказала сюжэт зь вёскі Бухавічы, што непадалёк Кобрыні.

У інтэрвію тележурналістам адзін з жыхароў гэтай вёскі паведаміў, што ён быў сьведкам, як НКВД расстрэльвала тут польскіх афіцэраў. Ён паказаў і мейсца іхнага пахаваньня.

І.Б.

Аўторак 29 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
8.00 Навіны
8.10 Дайджэст
8.20 Пяць хвілін на жарты
8.25 «Усе зоркі», канцэрт
9.00 Тэлебачаньне — школе. Прыродазнаўства
9.20 «Паласа Сімарона», с. 18
10.35 Тэлеклюб «Гаў-гаў»
10.55, 16.40 «Бімбат»
11.25 «Дыназаўрыкі»
11.55 «Джон Рос. Афрыканскія прыгоды»
12.30 «Пасьля 2000 года»
13.25 «Такія розныя клоўны», т/ф
14.15 «Нов і К» — топ-10
15.15 «Пацалунак», м/ф
16.25 Тэлебачаньне — школе. Чалавек і сьвет
17.00 Навіны
17.10 Мультфільмы
17.35 Палескі запаведнік
18.10 Навіны (Віцебск)
18.25 Кантакт
18.35 Навіны BBC
19.10 Эканамікст
19.20 «Канцлер Леў Сапега», д/ф
19.30 «Адраджэньне беларускай капэлы», ч. 2
20.05 «Маё каханьне, мой смутак»
20.35 Калыханка
21.00 Панарама
21.40 Пад купалам Сусьвету
21.50 Дайджэст
22.00 На сэсіі ВС РБ; Пяць хвілін на жарты; «Добрыя намеры», м/ф (Вялікабрытанія), с. 1; «Сталіца»; «Рок-айленд»

Канал «Астанкіна»
5.30, 7.00 Раніца
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны
8.00 «Топа Джыджыа»
8.25 Канцэрт хору кампаніі «Астанкіна»
9.00 Амэрыка з М. Таратутам
9.30 «Казка аб страчаным часе», мульт.
14.00 Як працуюць грошы
14.15 «Кантакт» прапануе
14.20 Кроніка дзелавога жыцьця
14.30 Справа і права
14.40 Культура і бізнэс
15.00 Жар-птушка
15.30 Паміж намі, дзяўчынкамі
16.00 Джэм
16.20 «Элен і хлопцы»
16.50 Сьвет сёньня
17.00 Расейскі сьвет
17.30 Загадка СБ
17.40 Дакуманты і лёсы
17.45, 20.30 Надвор'е
18.00 Гадзіна пік
18.30, 20.40 «Курачка Раба», м/ф
19.40 Добрай ночы, малышы!
21.40 Прэс-клюб
23.00 «Восень», фільм-балет
23.00 Хакей. «Крылы Савету» — «Дынама». У перапынку (23.40) — Прэс-экспрэс

Канал «Расея»
6.30 Формула-730
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30 Час дзелавых людзей
8.00 Навіны ABC
8.25 Гандлёвы дом
8.40 Тэлегазэта
10.40 Сялянская пытаньне
11.05, 13.20 «Дзелавая Расея»
14.35 Выратаваньне 911
15.10 Рэпартажы з мейсцаў
15.20 «Жарабец-хітрун», с. 3
15.50 Там-там-навіны
16.05 Сьвята штодня
16.15 Крокі перамогі
17.00 «Жывём і любім»
17.15 Бар'ер
17.45 «Грузія мільянэраў — тэст на выжываньне»
18.10 L-клюб
19.25 Падрабязнасьці
19.35 «Дотык рукі», м/ф (Польшча)
21.45 ЭКП
22.00 Рака часу
22.25 Аўтаміг
22.30 Спартовая карусэль
22.35 «Айцец Сергій», м/ф
0.25 Зоркі гаворыць

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-TV
12.10 «Казка для Наташы», мульт.
12.20, 14.45, 17.50, 19.05 Музычны момант
12.25 «Нямецкая хваля»
13.00 Хуткая дапамога
13.30, 22.05 «Глушак», с. 7
14.00 «Тры такты»
14.50 «Чао, Фэдэрыка». Ф. Фэліні
16.25 Чароўная лінія
16.40 «Стварай дабро», «Княгіня Міласэрнасьці», д/ф
17.15 «Зіма ў Прастаквашыне», мульт.
17.30 «Тры колы, фаліянт і...»
17.55 Па ўсёй Расеі
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.10 Вялікі фэстываль
19.25 «Рудзін», ч. 2
20.25 Падсякай
20.40 Сьвет мастацтва
21.10 Тэлекрама
21.15 Тэлеслужба бясьпекі
21.45 Спартовыя навіны
22.00 Ваш стыль
22.35 «Ранак туманны», канцэрт

НТВ
17.00 Мультфільмы
17.25 «Старонкі вайны. Ромэль: дзіўная сьмерць «ліса пустыні»
18.00 і 21.00 Сёньня
18.35 Хакей з Я.Маёравым
19.05 Маст. фільм «Паўднёвы камфорт» (ЗША)
21.35 «Авіяпошта», 3-я сэрыя
22.40 Часінка
23.10 Сустрэчы ў канцэртнай студыі «Астанкіна»

8 канал
18.00 Мультсэрыял «Кругасьветнае падарожжа Вілі Фога»
18.25 Дак. фільм «Каны»
18.45 Навіны
19.05 «Марэна Кляра»
19.55 Рэпартаж
20.05 Нямецкая хваля
20.40 «Шанцы»
21.30 Студыя «БМ»
21.50 Маст. фільм «Апошні выбар» (ЗША)

Серада 30 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
8.00 Навіны
8.10 Дайджэст
8.20 Эканамікст
8.30, 20.00 «Маё каханьне, мой смутак»
9.00 Тэлебачаньне — школе. Чалавек і сьвет
9.15 Пяць хвілін на жарты
9.20 «Добрыя намеры», с. 1
10.15 «Пачуць і зразумець адзін аднаго», канцэрт
11.00 «Хата сям'ёй багата»
11.45, 16.05 Бімбат
12.05 «Дыназаўрыкі»
12.40 «Джон Рос. Афрыканскія прыгоды»
13.15 «Пасьля 2000 года»
14.10 «Харошкам» — 20 гадоў
15.10 Відзьма-нявідзьма
16.25 Партрэт на фоне часу
17.00 Навіны
17.10 Дзедка за рэпку
17.40 Да Сусьветнага дня барацьбы са СНІДам
17.50 «Крэда»
18.10 Навіны (Гомель)
18.30 Навіны BBC
19.00 «Крок»: «Пяць зорак»
20.30 Пяць хвілін на жарты
20.35 Калыханка
21.00 Панарама
21.40 Пад купалам Сусьвету
21.50 Дайджэст
22.00 На сэсіі ВС РБ; «Добрыя намеры», с. 2; Кантакт; «Старадаўнія вадзвілі», спэктакаль Расейскага акадэмічнага тэатра моладзі

Канал «Астанкіна»
5.30, 7.00 Раніца
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 20.00, 22.50 Навіны
8.00 «Топа Джыджыа»
8.25 Ё. Гайдн. Канцэрт для віялянчэлі з аркестрам
9.00 Клюб падарожнікаў
14.00 Вытворчасьць: буйны плян
14.15 Грошы і шчасьце
14.25 Кроніка дзелавога жыцьця
14.35 Як у банку
14.40 Тэлеміке
15.00 Паглядзі, паслухай...
15.20 Адказы
16.00 Тын-тонік
16.20 «Элен і хлопцы»
16.50 Сьвет сёньня
17.00 Кампанія «Мір»
17.25 Хакей. ЦСКА — «Спартак». У перапынках: «Дакуманты і лёсы»; Надвор'е; «Добрай ночы, малышы!»
20.40 Зь першых рук
20.55 «Траіх — авэк», м/ф (Францыя)
22.40 Маналёг
23.00 У гасьцях у М. Магамаева
23.35 Аўта-шоў
23.50 Прэс-экспрэс

Канал «Расея»
6.30 Формула-730
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30 Час дзелавых людзей
8.00 Навіны ABC
8.25 Гандлёвы дом
8.40 Мэмуары
9.05 Ранішні канцэрт
9.30 Здарова жывеш
9.45, 19.35 «Санта-Барбара»
10.35 Тэлегазэта
10.40 Сялянская пытаньне
11.05, 13.20 «Дзелавая Расея»
13.45 «Чорная страла», мульт. (ЗША)
15.10 Рэпартажы зь мейсцаў
15.20 Студыя «Рост»
15.50 Там-там-навіны
16.05 Сьвята штодня
16.15 Новая лінія
16.55 Кліп-антракт
17.00 Чалавек справы
17.45 Непапулярная тэма
18.00 Фільм-прэм'ер
18.15 «Ніхто не забыты»
18.20 Залатая шпора
19.25 Падрабязнасьці
20.30 Пяць хвілін пра добрае жыцьцё
20.35 Лідэр-прагноз
21.05 Газэтныя гісторыі
22.20 Рака часу
22.25 Аўтаміг
22.30 Спартовая карусэль
22.35 ЭКП
22.45 Плошча мастацтваў
23.45 Зоркі гаворыць

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-TV
12.10 Чароўная лінія
12.25 «Нямецкая хваля»
13.00 Хуткая дапамога
13.30, 14.45, 17.50, 19.05 Музычны момант
13.35, 22.05 «Глушак», с. 8
14.05 «Пецярбург Андрэя Белага», д/ф
14.20 «Шчасьце Нурлана», мульт.
14.50 «Коні ў акіяне», м/ф
16.20 «Юкта. Крыніца», д/ф
16.50 Мультфільмы
17.30 Рознакалёровы сабака
17.55 Гістарычны альманах
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.10 Вялікі фэстываль
19.25 «Баль», тэлеспэктакаль паводле твораў А. Пушкіна
20.35 Блеф-клюб
21.10 Тэлекрама
21.15 Тэлеслужба бясьпекі
21.45 Спартовыя навіны
22.00 Ваш стыль
22.35 Хакей. СКА — «Крышталь»

НТВ
17.00 і 21.10 Мультфільмы
17.25 «Старонкі вайны. Адольф Гітлер: партрэт тырана»
18.00 і 21.00 Сёньня
21.35 «Авіяпошта», 4-я сэрыя
22.40 Часінка
23.10 Кавярня «Абломаў»

8 канал
18.00 Мультсэрыял «Кругасьветнае падарожжа Вілі Фога»
18.30 Навіны
18.40 Дак. фільм «Монтэ-Карла»
.00 «Марэна Кляра»
19.50 «Гарадзкі гадзіньнік», «Навіны»
20.05 Нямецкая хваля
22.40 «Шанцы»
21.30 Студыя «БМ»
21.50 Маст. фільм з удзелам Жэрара Дэпардзье «Бераг правы, бераг левы»

Чацьвер 1 сьнежня

Беларускае тэлебачаньне
8.00 Навіны
8.10 Пяць хвілін на жарты
8.15 Дайджэст
8.25 «Маё каханьне, мой смутак»
8.55 «Крэда»
9.15 Вытокі
9.30 «Добрыя намеры», с. 2
10.25 «Крок»: «Пяць зорак»
11.25 Мультфільмы
12.00 «Размовы ад Вовы»
12.50 «Дыназаўрыкі»
13.25 «Джон Рос. Афрыканскія прыгоды»
14.00 «Пасьля 2000 года»
15.00 І. Зубрыч. Канцэртныя імправізацыі
15.45 «За брамай забытых мэлёдый», «Тамаш Зан», д/ф
16.15 Тэлебачаньне — школе. Выяўленчае мастацтва
17.00 Навіны
17.10 Радавод
17.45 У сьвеце навукі
18.10 Навіны (Гародня)
18.25 Кантакт
18.35 Навіны BBC
19.10 VII Міжнародны фэстываль сучаснай харэаграфіі у Віцебску, ч. 1
19.40 Служба кантролю паведамляе
19.35 «Наўтылюс»
20.15 «Коні мае залатыя...»
20.30 Калыханка
21.00 Панарама
21.40 «Кола дзён». Сустрэча з аўтарамі м/ф «Вітаўт»
22.00 На сэсіі ВС РБ; Пяць хвілін на жарты; «Добрыя намеры», с. 3; Пад купалам Сусьвету; «Крок»; Крымінальная хроніка; Дайджэст

Канал «Астанкіна»
5.30, 7.00 Раніца
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.15 Навіны
8.00 «Топа Джыджыа»
8.25, 18.20 «Дзікая Роза»
9.00 У сьвеце жывёл
9.40 «Рознакалёровыя ледзь», мульт.
14.00 Вёска і рэформы
14.15 Дазвольце прадставіцца
14.25 Кроніка дзелавога жыцьця
14.35 Мой маленькі бізнэс
14.45 Тэлекрама
15.00 Мультытролія
15.30 На балі ў Папялушкі
16.00 Тэт-а-тэт
16.20 «Элен і хлопцы»
16.50 Сьвет сёньня
17.00 ...Да 16 і старэйшым
17.30 Ансамбль «Танок»
17.40 Дакуманты і лёсы
17.45, 20.30 Надвор'е
18.00 Гадзіна пік
19.00 У пошуках страчанага. Д. Лёляўрыджыда
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.40 Маскве — Крэмль
21.05 Лято «Мільён»
23.05 Футбол. Міжкантынэнтальны кубак. «Мілан» (Італія) — «Велес Сарсфілд» (Аргентына)
23.30 На шахматнай Алімпіядзе
23.35 Фэстываль неігравога кіно «Расея»
0.05 Прэс-экспрэс

Канал «Расея»
6.30 Формула-730
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30 Час дзелавых людзей
8.00 Навіны ABC
8.25 Непапулярная тэма
8.40 Паехалі
8.50 Момант ісьціны
9.45, 19.35 «Санта-Барбара»
10.35 Тэлегазэта
10.40 Сялянская пытаньне
11.05, 13.20 «Дзелавая Расея»
13.45 Выратаваньне 911
15.10 Рэпартажы з мейсцаў
15.20 Студыя «Рост»
15.50 Там-там-навіны
16.05 Сьвята штодня
16.15 Новая лінія
16.30 На Сусьветнай шахматнай алімпіядзе
17.00 «Ня бачыць дыназаўрам»
17.15 Будні
17.55 У сьвеце аўта-і мотаспорту
18.25 Свая гульня
19.25 Падрабязнасьці
20.30 Даміно М. Баярскага
21.05 Надзвычайны канал
22.20 Рака часу
22.25 Аўтаміг
22.30 Спартовая карусэль
22.35 Шахматная ліхаманка
22.50 Расейцы ў Монтэ-Карла
23.20 Г. Баншчыкоў. «Шаман і Вэнэра», прэм'ера балета
23.55 Зоркі гаворыць

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-TV
12.10 «Вяртаньне дамавіка», мульт.
12.20, 14.45, 17.50, 19.05 Музычны момант
12.25 «Нямецкая хваля»
13.00 Хуткая дапамога
13.30, 22.05 «Глушак», с. 9
14.00 Лекцыя нямецкай мовы
14.15 «Балеро», фільм-балет
14.50 «Тугі вузел», м/ф
16.25 Чароўная лінія
16.40 «Маналёг у майстэрні», д/ф
17.05 Казка за казкай
17.55 «Дэлякруа», т/ф (Францыя)
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.10 Вялікі фэстываль
19.25 «Утаймавальніца тыграў», м/ф
21.10 Тэлекрама
21.15 Тэлеслужба бясьпекі
21.45 Спартовыя навіны
21.55 Ваш стыль
22.35 Тэлекампакт

НТВ
17.00 Мультфільмы
17.25 «Старонкі вайны. Гітлераўская раса паноў»
18.00 і 21.00 Сёньня
18.35 Такое спартовае жыцьцё
19.20 «Войны наркамафіі. Калінавы картэль», фільм 2-гі
21.35 «Авіяпошта», 5-я сэрыя
22.40 Часінка
23.15 Маст. фільм «Ой вы, гусі»

8 канал
18.00 Мультсэрыял «Кругасьветнае падарожжа Вілі Фога»
18.30 Дак. фільм «Цені непазнанага»
19.05 «Марэна Кляра»
20.05 Рэпартаж
20.15 Да ведама
20.40 «Шанцы»
21.30 Студыя «БМ»: «Квадракола»
21.50 Маст. фільм «Сакрэтны ўказ імпэратара»

Пятніца 2 сьнежня

Беларускае тэлебачаньне
8.00 Навіны
8.10 Пяць хвілін на жарты
8.15 Дайджэст
8.25 «Бюро знаходак», мульт.
9.00 Тэлебачаньне — школе. Выяўленчае мастацтва
9.25 «Добрыя намеры», с. 3
10.20 «Крылы, ногі, хвасты», мульт.
10.25 «Наўтылюс»
10.45 «З чаго пачынаецца Радзіма»
11.05, 16.40 «Бімбат»
11.25 «Дыназаўрыкі»
12.00 «Джон Рос. Афрыканскія прыгоды»
12.35 «Пасьля 2000 года»
13.30 «Над намі не капае», мульт.
13.35 «Белая костка», м/ф
15.10 Канкур
16.10 «Эўропа сёньня»
17.00 Навіны
17.10 «І добрым словам адгукнецца...»
17.35 «Я чую цябе, мама!. Рэабілітацыйны цэнтар для дзяцей
18.10 Навіны (Магілёў)
18.25 Кантакт
18.35 Навіны BBC
19.10 Эканамікст
19.20 VIII Міжнародны фэстываль сучаснай харэаграфіі ў Віцебску, ч. 2
19.50 Эканамічная хваля
20.30 Калыханка
21.00 Панарама
21.40 Пад купалам Сусьвету
21.50 Дайджэст
22.00 На сэсіі ВС РБ; Пяць хвілін на жарты; VIII Міжнародны фэстываль сучаснай харэаграфіі ў Віцебску. Галя-канцэрт; «Інтэрдзяўчынка», м/ф

Канал «Астанкіна»
5.30, 7.00 Раніца
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 17.50, 20.00, 23.00 Навіны
8.00 «Сарока»
8.25, 18.20 «Дзікая Роза»
9.00 Медыцына для цябе
9.30 «Кішэньнік», мульт.
14.00 Улада і рэформы
14.15 Наш прагноз
14.20 Кроніка дзелавога жыцьця
14.30 Да вашых паслуг
14.40 Шоў-бізнэс
15.00 «Не пакідай», м/ф, с. 2
16.10 Тэніс. Кубак Дэвіса. Фінал. Расея — Швецыя
17.00 Сьвет сёньня
17.10 Чалавек і закон
17.40, 20.30 Надвор'е
17.45 «Хто ёсьць хто. XX стагодзьдзе». А. Німеер
18.00 Бамонд
18.50 Поле цудаў
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.40 Чалавек тыдня
21.00 «Вуліцы Сан-Францыска»
22.00 Адзіны дубаль
23.10 На шахматнай Алімпіядзе
23.20 Музагляд
24.00 Прэс-экспрэс
0.10 Ібэрская сэрца

Канал «Расея»
6.30 Формула-730
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30 Час дзелавых людзей
8.00 Навіны ABC
8.25 Паехалі
8.35 Ранішні канцэрт
8.50 У сьвеце жывёл
9.45, 19.35 «Санта-Барбара»
10.35 Тэлегазэта
10.40 Сялянская пытаньне
11.05, 13.20 «Дзелавая Расея»
13.45 «Легенда пра Гаявата», мульт. (ЗША)
15.10 Рэпартажы з мейсцаў
15.20 Студыя «Рост»
15.50 Там-там-навіны
16.05 Сьвята штодня
16.15 Новая лінія
16.30 На Сусьветнай шахматнай алімпіядзе
17.00 Дысней штопятніцы
18.00 Спартовая праграма
19.25 Падрабязнасьці
20.30 Маскі-шоў
21.10 «Фрак народу»
22.20 Рака часу
22.25 Аўтаміг
22.30 Спартовая карусэль
22.35 Шахматная ліхаманка
22.50 «Структура крышталю», м/ф (Польшча)
0.25 Зоркі гаворыць

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-TV
12.10 Чароўная лінія
12.25 «Нямецкая хваля»
12.55, 14.45, 17.50, 19.05 Музычны момант
13.00 Хуткая дапамога
13.30, 22.05 «Глушак», с. 10
14.00 «Эўрапейскі калейдаскоп»
14.50 «Утаймавальніца тыграў», м/ф
16.30 Па ўсёй Расеі
16.40 «Айгуль», канцэрт
17.10 Кідаіка
17.55 Храм
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.10 Вялікі фэстываль
19.25 «Нацыбеспадзяюся», м/ф
20.50 «Прасоку ўвядуць Калабкі», мульт.
21.10 Тэлекрама
21.15 Тэлеслужба бясьпекі
21.45 Спартовыя навіны
22.00 Ваш стыль
22.40 «Легенда пра Джэддыа Карвэра», м/ф (3)

НТВ
17.00 Мультфільмы
17.25 «Старонкі вайны. Патон: чалавек і легенда»
18.00 і 21.00 Сёньня
18.35 Фінал Кубка Дэвіса
19.35 Маст. фільм «Далоў камэрцыю на любоўным фронце, або Паслугі па ўзаемнасьці»
21.35 «Авіяпошта», 6-я сэрыя
22.40 Часінка
23.15 Маст. фільм «Патаемнае жыцьцё дзяўчыны на замову» (ЗША)

8 канал
18.00 Мультсэрыял «Кругасьветнае падарожжа Вілі Фога»
18.30 «Дарэміфасолькі»
18.35 Дак. фільм
18.55 Рэпартаж
19.10 «Марэна Кляра»
20.00 «Гарадзкі гадзіньнік», «Навіны»
20.20 Госьці 8-га канала: «Я і мой сабака»
20.40 «Шанцы»
21.30 Студыя «БМ»
21.45 Час мясцовы
22.15 Маст. фільм «Дзіўны прыклад жаночай помсты»

Субота 3 сьнежня

Беларускае тэлебачаньне
8.00 Навіны
8.10 Дайджэст
8.20 Аэробіка
8.50 Пяць хвілін на жарты
8.55 Эканамікст
9.05 «Існасьць»
10.00 «Беразьцейскія далягляды»
11.00 Паэзіі радок чароўны...
11.05 Здароўе
11.35 Мультфільмы
12.10 «Рагаты бастыён», м/ф
13.50 Чэмпіянат сьвету па мотагонках-94
14.25 «Люлю — анёл кветак»
15.00 «Бар'еры»
15.30 «Плянэта людзей»
16.05 «Запрашаем на вячоркі»
17.30 «Крылы»
17.55 Тэлекрама
18.05 «Чарапашкі ніндзя»
18.30 Фаварыты году
18.45 Пяць хвілін на жарты
19.00 «Нов і К» — топ-10
20.00 Міжнародныя спартовыя навіны
20.30 Калыханка
21.00 Панарама
21.40 Пад купалам Сусьвету
21.50 «Саламяны капялюш», м/ф
24.00 Дзелавы веснік
0.15 «Каскад»
0.35 Відзьма-нявідзьма
1.35 «Паўнеба», м/ф (Іспанія)

Канал «Астанкіна»
6.30 Раніца дзелавога чалавека
7.15 Спорт-шанец
7.45 Слова пастыра
8.00 Покліч джунгляў
8.30 Кампанія «Мір»
9.00 Ранішняя пошта
10.30 Да Міжнароднага дня інвалідаў
11.10 Бяз паўзы
11.50 Смак
11.25 «Вялікі сцышальнік», м/ф
13.20 «Непадарожныя нататкі» Д. Крылова
13.50, 22.35, 23.50 Навіны
14.00 «Спасьціжэньне дзмакраты», ч.9
14.55 «Жыцьцё заапаркаў»
15.35 Шчасьлівы выпадак
16.30 Да і пасьля
17.25 «...І правы суддзя ўсіх», м/ф
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.00 Навіны плюс
20.35, 22.50 Надвор'е
20.45 Што? Дзе? Калі?
21.55 Акадэмія
22.45 На шахматнай алімпіядзе
22.55 «Сьмерць неапалітанскага матэматыка», м/ф (Італія)

Канал «Расея»
7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Кліп-антракт
7.30 Студыя «Рост»
8.00 Пілігрым
8.45 Парляманцкі тыдзень
9.30 Тэлезрудыт
9.35 «Музыка ўсіх пакаленьняў»
10.50 Як ёсьць будзем?
10.50 «Яны змагаліся за Радзіму», м/ф, с. 1
12.40 Сялянская пытаньне
13.20 Дэ факта
13.35 «Эдэра»
14.30 Футбол бязь межаў
15.15 «Вязень Зэнды», мульт. (ЗША)
16.10 На Сусьветнай шахматнай алімпіядзе
16.40 Тэлезрудыт
16.45 Шарман-шоў
17.45 Сьвята штодня
17.55 Спартовая праграма
19.25 «Успаміны пра Геркулесавыя воды», м/ф (Венгрыя)
21.05 Зусім сакрэтна
22.20 Рака часу
22.25 Аўтаміг
22.30 Спартовая карусэль
22.35 Шахматная ліхаманка
22.50 Праграма «А»
23.50 «Перасьцярога сьвятой распусьніцы», м/ф
1.35 Зоркі гаворыць

Санкт-Пецярбург
8.55 «Гадзіна Фрэйзэра»
9.30 Чароўная лінія
9.45 «Дзень казак», муз. фільм
10.15 «Школа гамочнікаў», мульт.
10.30 А. Пушкін. «Яўгеній Анегін». Чытае М. Ульянаў
11.25 Музыка на заказ
12.05 «Прагулка ў рытмах стэпу», муз. фільм
13.00 Хуткая дапамога
13.30 «Андрэй Рублёў», м/ф
16.35 Я і мой кот
16.50 «Вывад войскаў. Элегія», д/ф (Нямеччына)
17.15 Студыя «Уяві»
17.25 Антрэ
17.45 «Прасоку ўвядуць Калабкі», мульт.
17.55, 21.15 Уік-энд з дэтэктывам
18.30, 21.30 Інфарм-TV
18.50 Экспрэс-кіно
19.10 Вялікі фэстываль
19.25 «Страсьці», м/ф
21.00 У. Высоцкі. Песьні-маналёгі
21.45 Ваш стыль
22.00 «Ня хочаш — не глядзі»
23.05 «Белыя ночы», спэктакаль паводле рамана Ф. Дастаеўскага

НТВ
17.00 Мультфільм «Пунсовая кветачка»
18.00 Сёньня
18.35 «Ключы ад форту Баярд»
20.00 Фінал Кубку Дэвіса
21.00 Надоечы
21.50 Маст. фільм «Пацук, або Начная мафія»

8 канал
15.00 Маст. фільм «Пакуль бомкае гадзіньнік»
16.20 Рука ў руцэ
16.40 Казаньнік Кенэт Коплэнд
17.10 «Марэна Кляра»
18.45 Спартовая мазаіка
19.15 Муз. праграма «Рок-лякскаў», 1-я частка
20.20 Перакрыжаваньне думак: фільмы жахаў
21.45 Сем хвілін з «Хрыстафорам»
22.00 Маст. фільм па рамане Стывэна Кінга «Мястэчка Салем»

Прэзыдэнта зьвязалі, але ён трымаўся малайцом

Менская міліцыя шукае групу разбойнікаў, якія нядаўна зрабілі візыт да прэзыдэнта акцыянэрнага таварыства «Менскі гадзіньнікавы завод» Уладзімера Абрамчыка.

Каля дзевятай гадзіны вечара ў кватэру сп. Абрамчыка пазванілі, жонка адчыніла дзьверы — і ў гэты момант у кватэру ўварваліся пяцёра ў масках. Рабаўнікі зьвязалі гаспадара, ягоную жонку, дачку і пачалі патрабаваць грошы. Гвалт доўжыўся амаль усю ноч, але ж без таго выніку, на які, бадай, разьлічвалі злачынцы. Пад раніцу, зьняўшы з гаспадыні залатыя завушніцы, пярсьцёнак і прыхапіўшы знойдзеныя ў кашальках грошы (каля 1 мільёну беларускіх рублёў), зламысьнікі сышлі.

Іван СІДАР

Калгас згодны заплаціць двойчы

Калгас «Новае Палесьсе» Лунінецкага раёну вырашыў паразумецца са злодзеямі, якія скралі тут электрарухавікі з насенна-сартавальнай лініі.

Кіраўнікі гаспадаркі зьвярнуліся праз раённую газэту да злодзеяў, каб тыя вярнулі хаця б шківы ад рухавікоў. А тым, хто дапаможа цалкам вярнуць скрадзенае, праўленьне калгасу паабяцала ўзнагароду ў СКВ. Сума прэміі не паведамляецца.

Вінцэсь ВЕРАМЯЮК

У Сьветлагорску ловяць рэкеціраў, кідаюць гранаты, „запускаюць" заводы...

Апошнія падзеі ў г.Сьветлагорску пачынаюць нагадваць крымінальны дэтэктыў.

Самае значнае здарэньне адбылося ў панядзелак 21 лістапада, калі а 6-й гадзіне раніцы ў двор аддзелу міліцыі невядомыя кінулі дзьве гранаты. Гэтыя выбухі пашкодзілі два міліцэйскія аўты, ды яшчэ ў будынку павыляталі шыбы.

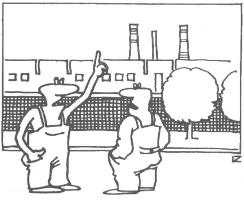
Цікава, што за некалькі дзён да гэтага міліцыя арыштавала сямёх рэкеціраў. Паводле неафіцыйных зьвестак, гэтая групоўка кантралявала ажно 80% мясцовых прадпрыемстваў розных формаў уласнасьці. Ня выключана, што выбухі зьвязаныя менавіта з гэтым арыштам.

Тымчасам на аб'яднаньні «Хімвалакно» злодзеі абрабавалі некалі супэрсакрэтны цэх, дзе выраблялі тканіну для касьмічных караблёў. Гэтая вытворчасьць прастойвае ўжо другі год, бо няма заказаў. Таму і ахоўвалі яе нядбайна. Злачынцы скралі з электрапечы сьпіраль з каштоўнага мэталю вагою 100 кг.

Але значна большыя страты «Хімвалакно» займела праз тое, што зноў давялося спыніць адзін з цэхаў, дзе выраблялі корд. Гэтую вытворчасьць «запусьцілі» ў жніўні «па камандзе прэзыдэнта». Тады запрасілі на працу амаль дзьве тысячы чалавек. Па першым часе цэх працаваў «на сьметнік», выпускаючы бракаваную прадукцыю. А калі наладзілі працэс — пачалі працаваць «на склад», бо кошт кордавай тканіны атрымаўся такі высокі, што яе немагчыма збыць. Давялося спыніць цэх. Тыя дзьве тысячы чалавек зноў засталіся бяз працы. Пакуль што ім плоцяць 75% ранейшага заробку, але што будзе далей — невядома.

Адным словам, невясёлыя навіны ў Сьветлагорску...

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

Прэзыдэнт абяцаў, што „запусьціць" наш завод, але не сказаў, куды...

Галоўнае — своечасова спыніцца

У адной вясковай кабеты ў Карэліцкім раёне ўначы скралі 7 пляшак гарэлкі.

Злодзея знайшлі на вуліцы ў суседняй вёсцы мёртвым.

Запасьлівы прапаршчык

У аднаго прапаршчыка ў Навагрудку абакралі гараж.

Апроч вялікай колькасьці таго, чым можна было адразу закусіць (дый розных іншых прадуктаў), злодзеі скралі 126 пляшак гарэлкі.

Самагубства ў студні

У Воранаўскім раёне 36-гадовая жанчына паконччыла жыцьцё самагубствам, кінуўшыся ў студню.

Няшчасьніца была інвалідкаю.

П.А.

Пракурор згубіў пісталет

Намесьнік пракурора Фрунзэнскага раёну г. Менску сп. Навіцкі па дарозе на працу ў аўтобусе 73-га маршруту згубіў табэльны пісталет.

У той жа дзень ён паведаміў пра гэта ў Цэнтральны райаддзел сталічнай міліцыі.

СІМ

Зьнікне зорка з каралеўскага замку

Доўгі час шпіц Новага каралеўскага замку ў Горадні аздабляе вялікая зорка.

Пры савецкай уладзе тут месьціўся абкам КПБ, а цяпер музэй і бібліятэка. Зорку хацелі прыбраць яшчэ тры гады таму, калі зьнік СССР, але тады гэта не атрымалася. Гарадзкія ўлады нарэшце вырашылі зьняць непатрэбную зорку. У гэтай аперацыі маюць узяць удзел альпіністы зь мясцовага турклюбу і пажарнікі.

Замест зоркі над замкам прымацуюць флюгер, на якім будзе выкаваны алень сьвятога Губэрта і сам Губэрт. Такім чынам у флюгеры будзе ўвасобленая тэма герба Горадні.

С.МАКС

Савецкая ўлада пабудавала прыбіральню

На цэнтральным пляцы Горадні — плошчы Савецкай — савецкая ўлада некалі разбурыла Ратушу і гатычны касьцёл Вітаўта.

А наўзамен была пабудаваная сьмярдзючая падземная прыбіральня, прычым насупраць уваходу ў Фарны касьцёл.

Нядаўна на Савецкім пляцы паявіліся рабочыя і пачалі падкопваць прыбіральню з бакоў, а навокал паставілі плот. Гараджане вырашылі, што прыбіральню папросту зьліквідуюць. Аднак гарадзкія ўлады, як высьветлілася, знайшлі грошы на ейны рамонт. 15 млн. рублёў выдзелена са сродкаў, атрыманых ад аўкцыёну продажу камунальнай маёмасьці. Прыбіральню, праўда, выстаўлялі на таргі не наважыліся — у надта ж страшным стане яна была. І пасьля рамонту яна застанецца адной з заваёваў сацыялізму: уваход — бясплатны.

С.М.

Закусім цыбуляю...

Кіраўніцтва МУС занепакоенае тым фактам, што супрацоўнікі міліцыі самі вельмі часта парушаюць дарожна-транспартную дысцыпліну.

У спэцыяльным загадзе міністра ўнутраных справаў адзначаецца, што за 9 месяцаў г.г. міліцэйскія работнікі ўчынілі 93 дарожныя здарэньні, у выніку якіх 36 чалавек загінулі, а 98 былі параненыя. Прычым, 31 аўтаавварыю ўчынілі падпітыя міліцыянты, шэсьць зь іх — супрацоўнікі ДАІ.

Зафіксаваныя таксама факты вымагальніцтва. Да прыкладу, інспэктары ДАІ Левуха і Грэбянок патрабавалі ў аднаго кіроўцы, які парушыў правілы дарожнага руху, мех цыбулі — «адкупнога».

І.С.

Ксяндзы-канкурэнты

На Беларусі часта бывае, што жыхары адной вёскі падзяляюцца на праваслаўных і каталікоў. У Жодзішках Смаргонскага раёну ўсё інакш: каталікі ў гэтай вёсцы складаюць дзьве «партыі».

Адныя ходзяць да касьцёла, а другія — не. У касьцёле кіруе мясцовы ксёндз, які захапляецца расейскай культурай, не прызнае беларускую мову і праводзіць набажэнствы на расейскай. Ёсьць і яшчэ адзін ксёндз, якога мясцовы айцец у касьцёл не пускае. Канкурэнт прыехаў з Польшчы, але прызнае беларушчыну і таму змушаны праводзіць набажэнствы на кватэры. Расейскамоўны ксёндз, аднак, адчувае, што робіць не зусім тое што трэба, а таму ў памяшканьні, дзе жыве, мае на дзьвярах амаль тузін засавак. Кажуць яшчэ, што ён пасварыўся з каталіцкімі ўладамі ня толькі Беларусі, а таксама і з Ватыканам.

С.МАКС

Прыватны музэй у вёсцы Стойвы

У вёсцы Стойвы Пружанскага раёну адкрыўся прыватны музэй

Усе экспанаты гэтага музэю (вырабы з саломкі, лазы і дрэва) створаныя рукамі мясцовага майстра Міколы Тарасюка. За 20 гадоў працы ён вырабіў шмат цікавых рэчаў, якія цяпер вырашыў паказаць людзям. Для музэя гаспадар пабудаваў на сваім падворку невялічкую хатку. Уваход бясплатны.

Ігар БАРАНОЎСКІ

Нядзеля 4 сьнежня

Беларускае тэлебачаньне
8.00 Аэробіка
8.30 Пяць хвілін на жарты
8.40 Слова да чалавека
9.10 Справы вайсковыя
9.55 Добрыя весткі
10.05 Лекцыі здароўя
10.25 «Тэлебом»
11.05 «Вас выклікае Спартляндыя»
11.55 «АВС-клюб»
12.10 «Плянэта людзей»
13.10 Праспэкт
13.40 Адкрыты эфір. Міністар унутраных справаў Беларусі М.Захаранка
15.45 «Чарапашкі ніньдзя»
16.10 Анталёгія гумару
16.45 «Мужчына і жанчына праз 20 гадоў», м/ф (Францыя)
18.35 Хакей. «Цівалі» — «Крылы Саветаў»
19.15 Аўта-парк
19.35 Фаварыты года
20.00 Панарама
20.40 Калыханка
21.00 Пяць хвілін на жарты
21.10 Пад купалам Сусьвету
21.20 Вячэрні роздум
21.30 «Музыка бязь межаў». Успаміны пра будучае
22.20 «Маладыя гады каралевы», м/ф

Канал «Астанкіна»
7.15 Алімпійская раніца
7.50 Спортлято
8.00 Марафон-15
8.30 Раным-рана
9.00 Палігон
9.30 Пакуль усе дома
10.00 Ранішняя зорка
10.50 Пад знакам «пі»
11.35 Фэстываль «Вясёлка»
12.10 Эканоміка і рэформы
12.40 «Шпаргалка» з падарункам
13.00 «Падводная адысэя каманды Кусто»
13.50, 17.00, 22.50, 23.50 Навіны
14.00 «Стратэгія Перамогі», ч. 10
14.55 Клюб падарожнікаў
15.45 Тэніс. Кубак Дэвіса. Фінал. Расея — Швэцыя
16.30 Акно ў Эўропу
17.05 Тэлелёцыя
17.25 Мультфільмы (ЗША)
18.20 Малыя гарады Расеі
18.50 Надвор'е
19.00 «Знойдзеш сябра — набудзеш скарб», м/ф (Італія)
21.00 Нядзеля
21.50 Спартовы ўік-энд
22.05 «Часоў сувязная ніць». Г.Сьвірыдаў
23.00 На шахматнай алімпіядзе
23.05 Каханьне зь першага погляду

Канал «Расея»
7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Студыя «Рост»
7.55 Наш сад
8.25 «Сьняданак для чэмпіёнаў»
8.55 Рэпартажы з Гішпаніі
9.25 «На цябе, госпадзе, спадзяюся», д/ф
9.45 Аты-баты...
10.15 Рускае лята
11.00 «Яны змагаліся за Радзіму», с. 2
12.15 Б. Бартак. «Дывэртысмэнт для струннага аркестру»
12.40 Сялянскае пытаньне
13.20 Ня высечы...
13.35 «Эдэра»
14.25 Кліп-антракт
14.30 Белая варона
15.15 Лепшыя гульні НБА
16.15 Сьвята штодня
16.25 На Сусьветнай шахматнай алімпіядзе
17.00 Чароўны сьвет Дыснэя
17.55 Спартовая праграма
19.25 «Імпульс», м/ф
21.00 «Сьнічы», мульт. для дарослых
21.15 Каробка перадач
21.25 У Ксюшы
22.20 Рака часу
22.25 Аўтаміг
22.30 Спартовая карусэль
22.35 Шахматная ліхаманка
22.50 Вячэрні салён
23.50 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург
8.55 Гаючае слова
9.30 Чароўная лінія
9.45 Казка за казкай
10.20 «Таму, што ў кузьні не было цьвіка», мульт.
10.30 Экспрэс-кіно
11.00 Нядзельны лябірынт
12.30 «Малыш і гарэзьнікі», м/ф (Вугоршчына)
13.40 П. Чайкоўскі. «Іалянта»
15.25 Чэмпіянат Італіі па футболе
17.20 Этнасы Зямлі
17.50 Залаты ключ
18.05 Зебра
18.50 «Парк Горкага» ў Санкт-Пецярбургу
19.30 Інфарм-TV
19.50 «Бег па сонечным баку», м/ф
21.25 Ваш стыль
21.45 «Пастка для ваўка», спэктакаль
22.55 Лепшыя зь лепшых
23.40 Адам і Эва+

НТВ
17.00 Кіначасопіс «Клякса»
17.30 Фінал Кубку Дэвіса
19.00 «Лепшыя зь лепшых»
20.00 Вынікі
21.10 Маст. фільм «Джагернаўт» (Вялікабрытанія)
23.10 КВЗ-92

8 канал
15.00 Сёньня з Марлен Хікі (хрысьціянская праграма)
15.30 «Марэна Кляра» (паўтор)
18.05 ПІК
18.35 Мультсэрыял «Кругасьветнае падарожжа Вілі Фога»
19.00 Рэпартаж
19.10 Спорт-сакрэт
19.30 Маст. фільм з удзелам В.Ўандэрса «Парыж-Тэхас», 1-я сэрыя
20.40 Бон ваяж
21.00 Студыя «БМ»: «Дайджэст»
21.20 «Парыж-Тэхас», 2-я сэрыя
22.30 Foxy music

Падпісны індэкс 63887. Нумар падпісаны ў друк 27.11.94. Друкарня "Беларускі Дом Друку" (Менск, пр. Ф.Скарыны, 79). Замова 1676 Спасылка на газэту СВАБОДА абавязковая. Наклад 50 000

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12